

Vaduguns

Trešdiena • 2021. gada 17. novembris

CENA firdzniecībā 0,80 EUR

Caur fotoaparāta
actiņu

8.

Foto - E. Gabranovs

Dāvana svētkos. 2021.gada 11.novembris ieies vēsturē kā "Stanislava" ceturtā atgriešanās savā vietā. Atgādinām, ka pirmo reizi pieminekli atklāja 1938.gada 14.augustā, piedaloties ģenerālim Jānim Balodim (pieminekļa autors – mākslinieks Kārlis Jansons). 1940.gadā komunisti iznīcināja, bet partizāna tēlu paglabāja Balvu milicijas pagalmā. Vācu laikā pieminekli atjaunoja, bet 1944.gada vasarā, atgriežoties Sarkanaajai armijai, pieminekli nogāza otrreiz, aizveda un iznīcināja. Savukārt pirms 28 gadiem Balvos trešo reizi atklāja mākslinieka K.Jansona dēla Andreja Jansona atjaunoto pieminekli.

Edgars Gabranovs

Pērnā gada 15.decembrī "Vaduguns" informēja, ka Stanislavs dodas karantīnā, lai varētu uzsākt tā atjaunošanu. Lepojamies, ka Lāčplēša dienā pēc ekumēniskā dievkalpojuma Balvu Romas katoļu baznīcā, ko tiešraidē varēja skatīties ikviens interesents, katoļu draudzes prāvests Mārtiņš Klušs un luterānu draudzes prāvests Mārtiņš Vaickovskis iesvētīja Latgales partizānu pulka kritušajiem veltīto pieminekli.

**Nākamajā
Vadgunī**

- Dārzs ar banānpalmu un marakudžu
Dzīvo uz salas Japānā

- Sapoš Balvu un Gulbenes slimnīcu telpas
Liek lietā floristes prasmes

Covid-19

(15.novembris)

Balvu novads – 139
Alūksnes novads – 92
Gulbenes novads – 138
Ludzas novads – 202
Rēzeknes novads – 243

barikāžu dalībnieka apliecību pēc deklarētās dzīvesvietas (pagastu pārvaldēs, Viļakas pilsētas pārvaldes kasē vai Balvu novada Sociālajā pārvaldē, Raiņa ielā 52, Balvos). Līdz jāņem personu apliecinotā dokumenta. Tālrusis informācijai 25420112.

Sauksmies "Bolvu nūvads"

18.novembrī plkst. 10.00 Kubulu pagastā pie Sitas tilta svinīgi atklās "Bolvu nūvoda" robežas ceļa zīmi.

Izmaksās pabalstu

Pašvaldības speciālisti atgādina, ka 1991.gada barikāžu dalibniekiem tiek izmaksāts pabalsts 30 euro apmērā. Pabalstu var saņemt personas ar 1991.gada

Īszinās

Piešķir Gada balvu

10.novembrī Latgales plānošanas reģiona organizētajā tiešraides pasākumā "Latgales diena", kas norisinājās Latgales vēstniecībā "Gors", sumināja Latgales uzņēmējdarbības centra rīkotā konkursa "Latgales reģiona uzņēmēju gada balva 2021" uzvarētājus. Priecājamies, ka nominācijā "Gada jaunais komersants" balvu saņēma Balvu novada uzņēmējs, SIA "Timber Kit" valdes loceklis Jānis Igaunis.

Piektdien redakcija nestrādās

19.novembrī laikraksta "Vaduguns" redakcija Balvos, Teātra ielā 8, nestrādās un sludinājumus nepieņems. Atvainojamies par sagādātajām neērtībām!

Nedēļas jautājums

Artūrs Ločmelis

Kādu dāvanu vēlētos saņemt no Latvijas valsts?

ANDRIS SLIŠĀNS, dzīvo Upitē: - Tas tā jocigi skan, jo valsts esam mēs paši. Lielākā dāvana būtu, ja mēs viens otru pārstāstu skaust un aprunāt, bet sāktu sadarboties un neaizmirstu par savām saknēm. Mūsu gadījumā par latgaliskajām saknēm, par mūsu valodu. Ikdienu jāatceras ne tikai stereotipus, ka latgalietis ir viesmīlīgs, ēd no māla traukiem un dzīvo zilo ezeru zemē, bet to, ka latgalietis vispirms ir latvietis ar pievienoto vērtību – latgaliešu valodu. Ja dzīvosim ar domu, ka Ziemeļlatgalē sākas Latvija, Eiropa, rietumi, tad mēs būsim sev uzdāvinājuši ļoti lielu dāvanu – pašapziņu.

LUDMILA ŽUKOVSKA, bijusi balveniete, dzīvo Rēzeknes novadā: - Mums katram valsts jau devētu dāvanu, jo nebaudoties varam savā valstī veidot ģimeni, runāt latviski un sajust Latvijas dabas greznību un mīlestību. Protams, vienmēr var vēlēties vairāk, un tas nav peļami, jo cilvēkam vienmēr jābūt motivācijai attīstīties un augt. Es no valsts vēlētos saņemt mieru, stabilitāti un lai sabiedrība kļūtu labsirdīgāka. Tāpat vēlētos, lai Latvijas valsti pēc ANO ekspertu veiktā pētījuma visas pasaules līmeni nosauktu par planētas laimīgāko valsti.

ANDRIS BAČUKS, balvenietis: - Vairāk esmu cilvēks, kuram prieku sagādā dāvanas pasniegt citiem, nevis tās saņemt pašam. Tomēr, ja man ļautu izvēlēties, tad, manuprāt, svarīgākā dāvana ir brīviba, un tā jau mums ir! Paldies maniem vecākiem un viņiem līdzīgi domājošajiem, kuri 1991.gadā spēja to atjaunot no jauna. Protams, vēlētos godīgākus valstsvīrus, gludākus ceļus, mazāku birokrātiju, labāku veselības aprūpi. Savukārt, ja Latvija man spētu uzdāvināt garākas vasaras un biezākas sniega kupenas, es un mana ģimene būs laimīgāka nekā vēl līdz šim.

JĀNIS AUZINĀŠ no Kubulu pagasta: - Esmu pozīcijas pārstāvis, kurš uzskata, ka valstī pret visiem jāattiecas vienādi un kāda išpaša apdāvināšana nebūtu pareiza. Drīzāk mēs katrs pilsoniskās sabiedrības loceklis varam brīvprātīgi darboties sabiedrības labā un tādējādi izteikt pateicību valstij ikdienā. Tā ir liela svētība un privilēģija, ka mums ir sava valsts, bet tā ir arī liela atbildība. Taču, ja man jāsniedz konkrēta atbilde uz šo jautājumu, dāvanā no valsts vēlētos saņemt garantiju, ka gadījumā, ja es vai kāds cits nokļūtu briesmās vai grūtībās, valsts sniegs palīdzīgu roku un spēs palīdzēt praktiski, nevis formāli. Sveiciens visiem patriotu nedēļā!

GUNTA GERGENREDERE, bijusi Kubulu iedzīvotāja, dzīvo Īrija: - Vēlētos, lai Latvija man dāvā mājas sajūtu un sirdsmieru, lai spētu šeit atgriezties un justies laimīga. Vēlos, lai tā nodrošina drošības sajūtu maniem miljājiem, kuri dzīvo Latvijā, un lai Latvija vienmēr priece ar savu dabas skaistumu un krāšņumu. Protams, viena no lielākajām dāvanām būs vienmēr draudzīgi, saprototi un izpalidzīgi iedzīvotāji, kuri cienīs viens otru. Saules mūžu Latvijai!

MANA NEDĒĻA

Man un brālim Jēkabam katram ir pa četriem krūmmelleņu stādiem. Pagājušajā nedēļā mēs tos ieziemojām – kopā ar vecāko brāli likām apkārt salmus, lai nākamgad mellenēm būtu mēslojums un tās nebūtu jāravē. Pa vakariem ar brāliem, māsu un mamma spēlējam "Uno" kārtis. Tas ir jautri. 11.novembrī, Lāčplēša dienā, mums ar ģimeni ir tradīcija aiziet un iegegt svečites pie Mašlenku piemiņas zīmes Baltinavā. Lāčplēsis ir varonis, kurš cīnījās par latviešu tautu. Savukārt 18.novembrī ir mana vārdadiena, kas vienmēr ir brīvdiena. Šajā dienā Latvija paliek par vienu gadu vecāku. 18.novembrī mamma ceps vistas cepeti, gatavos salātus, izdekorēsim māju ar karodziņiem. Runājot par mācībām skolā, līdz šim tās mums bija attālināti, bet no pirmdienas atsākām doties uz skolu. Man gan vairāk patik mācības attālināti, jo var gulēt līdz deviņiem. Savai dzimtenei Latvijai dzimšanas dienā novēlu, lai tai ir stipra un laba tauta. Lai visiem 18.novembris ir labi svētki!

ALEKSANDRS LOČMELIS,
Baltinavas vidusskolas 7.klases
skolēns

No vēstulēm

Veltījums svētkos!

Es strādāju Valsts robežsardzē kopš 2018.gada un savā brīvajā laikā rakstu dzeju. Esmu autors dzejas grāmatām, no kurām dažas noteikti ir nonākušas arī līdz Balvu bibliotēkai un lasītājiem. Mani kolēģi no Valsts robežsardzes ieteica man piedāvāt jūsu laikrakstam dažus no maniem dzejoļiem, piemēram, veltījumu Valsts robežsardzei tās simtgadē, kā arī manu veltījumu Latgalei un dzejoli "Es nāku no zemes mazas", kas tapis kā veltījums Dzimtenei Latvijai tās simtāj jubilejā.

"Valsts robežsardzes simtgadei"
No Dzintara jūras līdz Zilupes krastam Plešas zeme, kur latvju dainas un valoda skan,
Drosmīgi vīri un sievas to sargā, Viņiem svēts ir karogs sarkanbaltisks.

Kaut svelme, lietavas, vēji vai sals, Vai zemi ar debesīm putenis griež, Viennēr postenī savā būs robežsargs, Ne briesmām, ne grūtībām nepadosies.

Lai Dievs dod vanaga skatienu skaudro, Senču ozola spēku, ko vējš nespēj liekt! Mīlēt nozīmē – sargāt un kalpot, No sevis labāko visu bez noželas sniegt.

Ak, mūsu skaistā un dziesmotā zeme, Skarbu laikmetu dzīrvāvās maltā! Par tevi modri stāvēs tavas meitas un dēli, Kas robežsargu vārdu godam valkā.

"Latgalei"
Zilām ezeru acīm Dailīava raugās mūsos, Sirdi vēl nebeidz glāstīt Valoda senā, jo liegi plūstot.

Aglonas torņi debesis Nelokāmi, stalti tur, Lai aizstāvis visu specīgs Sargāt zemi šo nepagurst.

Cirsts akmenī Māras vaigs Raugās uz bērniem saviem, Kā dzīvs tas – tik mīlošs un maigs, Pauž spēku, ko laiks nespēj saliekt.

Kur skan vēl dziesmas tik skaistas? Kur puto alus tik spēcīgs un salds? Kur tik daudz rast vēl ticības skaidras, Pēc kuras dvēsele alkst?

Gan poļa lepnumis un spīts, Gan latvieša sīkstums un spars, Krieva plašā un devīgā sirds – Lūk, tāds ir latgalieša gars!

"Es nāku no zemes mazas"
Es nāku no zemes mazas, Kas augļus raženus dod, Baltijas jūras krastā, Kur reizēm dzintaru rod.

Es nāku no zemes mazas, Kuras tauta slavena pasaule tālu Ar rakstiem un dziesmām savām, Un skanošās krūzēs pārvērsto mālu.

Es nāku no zemes mazas, Kuras tauta citiem uzbrukusi nav, Bet cīnīties pratusi allaž, Aizstāvot to, kas ir savs.

Es nāku no zemes mazas Un priečajos, ka to savu saukt ļauts, Šeit zelta rudeni, ziemu balto Ar ziedošu vasaru gads jostā auž.

Ar cieņu, VRS GP LAN speciālists NAURIS GEKIŠS

Mans taurenīt's

Ieraugot tevi, kā senāk Sirds mana neprātā smej. Kur tu, mans krāsainais tauriņ, Pazibi, atkal prom skrej.

Vai manu jaunības mīlu Taurenīt's spārnos vēl nes? Aiznes no ziedu uz ziedu, Nevaru līdz' lidot es.

Atmiņās taureņa spārni Dvēseli noglāstīt spēs, Tad, kad rudeņos salna Matos man sudrabu sēs.

Gribas man taurenī maigo Pēdējos ziedos vēl sveikt, Rudeņa vakaros vēlos Par mīlu klusībā teikt.

Aizsteidzas vasara mana, Krāšņākie ziedi sāk vīst. Nemanu taurenī raibo, Rudeņa lietus jau līst.

Sirds mana, rudenim nākot, Aizlido taurenīm līdz'. Mīla kā zaļojošs asns, Gaismas izslāpis, stīdz.

Pazuda taurenīt's maigais, Aizvērās ziedlapas ciet. Tie taču manējie soļi, Sarmotā dārzā kas iet...

Ieraugot taurenī sapnī, Sirds straujāk pukstēt sāk man, Dzirdu vēl jaunības bites Vecajā liepā kā san...

Atmiņās taureņa spārni Dvēseli noglāstīt spēs, Tad, kad rudeņos salna Matos man sudrabu sēs.

ANTONINA LUBEJA

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

"Pagājušās nedēļas nogalē pēc darba iegriezoz veikalā "Maxima", lai iegādātos pārtiku brīvdienām, kā arī, protams, apskatītu jauno iekārtojumu. Visi jau noteikti bija dzirdējuši par ugunsnelaimi, kas šo veikalā piemeklēja īsi pirms tā atvēršanas pagājušajā nedēļā. Bet, neskatoties uz to, veikals iekārtots lieliski – augļi un dārzeņi sasniedzami krietni labāk, nekā bija agrāk, ejas – plašākas, ērtākas, vitrīnas – gaišas, ļoti patika, kā izskatās maizes un smalkmaizišu apgaismotie plaukti. Paziņa gan teica, ka neesot varējusi uzreiz aistrast, kur tagad novietotas šokolādes, bet tas nekas –

pie visa jaunā jāpierod. Kāpēc to saku? Gribu teikt paldies veikalā komandai par milzīgo darbu, ko viņi ieguldījuši telpas pārkārtošanā. Tie ir cilvēki, kuri dzīvo starp mums un ir pilnījuši labus vārdus, jo tikai viņi zina, cik šāds ikdienas darbs ir nepateicīgs, jo jādara ne tikai savi tiešie pienākumi, bet arī ļoti bieži ļauzklausa apmeklētāju neapmierinātie izteikumi. Atzinīgus vārdus par skaisto veikala iekārtojumu izteicu arī pagājušo piektieni kasieritei, kad norēķinājos ar pirkumu. Lai mums visiem skaisti gaidāmie valsts svētki," novēlēja redakcijā ienākusī balveniete.

"Gribu vērst līdzcilvēku uzmanību, kuri sabiedriskās vietās skaji klausās un skatās dažādus joku video savos mobilajos telefonos. Protams, tā ir laba laika nosīšana, kaut ko gaidot vai garlaikojoties, bet padomājiet par apkārtējiem – vai arī citi vēlas klausīties skaņās, kas tiek raidītas no jūsu mobilā telefona?! ļoti šaubos. Spilgtā atmiņā šāds nesens gadījums Balvu slimnīcā, kur pie ultasonogrāfijas kabineta gaidīja vairāki cilvēki, bet kāds vīrietis, pēc izskata virs 50 gadiem, it kā tas būtu pilnīgi normāli, visu laiku, līdz pienāca viņa rinda pie ārsta, skandināja savu telefonu," pārdomas izteica zvanītāja.

Zaļās prakses lauksaimniecība

Ilgtspējīgi izaicinājumi nākotnes vārdā

Maruta Sprudzāne

Lai gūtu ieskatu, kādā virzienā pašlaik dadas lauksaimniecības politika augkopības nozarē un ar labiem piemēriem iedvesmotas pārmaiņām, notikusi konference "Zaļās prakses lauksaimniecība".

Konferences ievadā Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības ilgtspējīgas attīstības nodaļas vadītāja pastātīja, kāda ir Latvijas stratēģija ilgtspējīgas lauksaimniecības mērķu sasniegšanā, bet Valsts augu aizsardzības dienesta augu aizsardzības departamenta direktore runāja par nākotnes izaicinājumiem augu aizsardzības līdzekļu lietošanā. Konferencē pieskārās arī zinātnes skatījumam par to, kā saimnieketi ilgtspējīgi, kādi ir ilgtspējīgi risinājumi dārzenē audzēšanā, kāda ir praktiskā darba pieredze un atziņas.

Nekas jauns, bet jāakcentē vēlreiz

Kādi ir nākotnes risinājumi dārzenē audzēšanā, kā saimnieketi, lai tas notiktu 'zaļāk', atziņas dalījās Dārzkopības institūta Agrotehnisko pētījumu un šķirņu izvērtēšanas nodaļas vadošā pētniece LĪGA LEPSE.

Pētniece atzina, ka ceļš uz Eiropas zalo kursu liek sastapties ar daudziem izaicinājumiem, kas ir diezgan problemātisks visai lauksaimniecībai, tostarp arī dārzkopībai. Lielākās galvassāpes, kā viņa teica, rada uzstādījums mazināt pesticīdu un minerālmēslu pielietojumu, kā arī paaugstināt bioloģisko daudzveidību, domājot ar to ne tikai augus, bet arī augsnēs mikrobioloģisko daudzveidību. Vēl svarīgs akcents – oglekļa piesaiste, un augi ir viens no efektivākajiem veidiem, kas to var veikt. Šie uzdevumi būtībā nav nekas jauns, un dārzkopīja paši zina, kas jādara. Protī, jārūpējas par augu sekū, jauktajiem stādījumiem, par uztvērējaugiem, zaļmēslojumiem. Tagad izvirzās arī jauns akcents – viedās lauku tehnoloģijas.

Ja teorētiski viss ir skaidrs, kāpēc tas neieviešas praktiskajā darbā? Pētniece centusies tam atrast iemeslus, tiekoties ar dārzkopījiem praktiskiem. Domu apmaiņa ļāvusi ieskicēt vairākus konkrētus aizbildinājumus. Protī, tas ir dārgi, mazefektīvi, nevar pielietot lielajās komerciālā rakstura lauku saimniecībās, izmantojamas tikai nelielās saimniecībās un bioloģiskajās saimniecībās, jāiegādājas papildus ierices. Pētniece atzīst, ka daļēji šiem iemesliem var piekrist, taču jautājumi ir risināmi, nepieciešams atbalsts un izpratne.

Interesanti projekti

Dārzkopības institūts iesaistījies vairākos projektos ar mērķi pievērsties zinātniskam skatījumam, kā saimnieketi ilgtspējīgi. "Lai arī sākām šai tēmai pievērsties jau 2014. gadā, uzskatu, ka esam tikai ceļā sākumā," atzina L.Lepse. Viens no pētījuma aspektiem – cik noderīgi bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai un augsnēs augļības uzlabošanai ir pākšaugi? Arvien vairāk lauksaimnieku novērtē pākšaugu audzēšanas priekšrocības. Lauka pupas un zirņus izvēlas audzēt gan labo priekšauga ipašību dēļ, it īpaši iekļaujot tos graudaugu augu maiņā, gan arī augsnēs ielabošanai, kur saknes ar gumiņbaktērijām piesaista slāpekli, kas pēcaugam ļauj samazināt slāpekļa mēslojuma nepieciešamību. Tā var ne tikai uzturēt augsnēs augļību, bet arī ietaupīt finanses. "Mēs savos pētījumos ar tiešiem faktiem to arī pierādījām. Tāpēc ir svarīgi, lai to izmantotu arī praksē. Ierīkojām izmērījumu ar dārzeniem, izmantojot cūku pupu piesaistito slāpekli. Audzējām burkānus, kāpostus, sīpolus, un bija arī zemeņu stādījums," stāstīja pētniece.

Ko secināja? Viennozīmīgi bija skaidrs, ka sīpoli ar dārza pupām kaimiņos nesader, jo konkurē par mitrumu. Ja mitrums veģetācijas periodā pietiek, tad vēl varētu stādīt blakus. Toties burkāni un kāposti ar pupām sader izcili, teica pētniece. Viennozīmīgi par lielāko plusu uzskatāma slāpekļa piesaiste augsnēi, taču rodas arī jautājums: kā to ne tikai piesaistīt, bet arī saglabāt augsnē un izmantot? Jautājums arī, kas notiek ar citām barības vielām augsnē, jo tauriņzieži ūķidina fosfora savienojumus.

Daudz pozitīva devīs projekts, pārbaudot jauktu stādījumu plenesumu. Šeit gan problemātiska bijusi šādu stādījumu apkopšana, jo jāizmanto visai specifiska mēslošanas un kopšanas tehnoloģija. Ārzemēs pētnieki strādā pie lokālu autonomi vadāmu augu kopšanas mehānismu izveides, tie ir sava veida roboti.

Ir uzsākts vēl viens Eiropas finansēts projekts sadarbībā ar

zemniekiem par jauktu stādījumu tehnoloģijām. Kāpēc ar zemniekiem? Lai apgāztu bieži dzirdēto pieņēmumu, ka zinātnieku veiktie izmērījumi un pētījumu rezultāts, kas iegūts nelielos lauciņos, nav izmantojams lauksaimniekiem. Tagad kopējā pētījumā darbojas arī divas lauku saimniecības un iesaistīti vēl arī sociologi, kuru uzdevums palīdzēt izprast, kādēļ līdz šim īsti nedarbojas zināšanu nodošana tiešajam lauku ražotājam.

Arī sliktas ziņas ir rezultāts

Pētniece dalījās atziņās vēl par kādu interesantu tehnoloģiju, proti, lauzējveltna izmantošanu. Tā pamatideja ir augošajiem zaļmēslojuma augiem izbeigt dzīvības procesu, tos noguldot un aizlaužot. Tādējādi tiek pārtraukta augšana, un augi, lēnām sadaloties, veido dzīvās mulčas slāni. Ja zelmenis ir pietiekami bliķs, tiek nomāktas viengadīgās nezāles. Tas mazina nezāļu izplatību, regulē mitrumu un karstā laikā pazemina temperatūru. "Trīs gadus veicām lauka izmērījumus dažādās valstis – gan Eiropas ziemeļu, gan dienvidu daļā – ar dažādiem augiem un secinājām, ka lauzējveltna tehnoloģija daudzos parametros, saistītos ar vides resursu taupību (augu daudzveidība, kukaiņu daudzveidības nodrošināšana, nezāļu un kaitēķu ierobežošana) sniedz pozitīvu rezultātu. Taču problemātiska bija ražas ieguve un tās kvalitāte. Tātad iesākums labs, bet ir, kur tiekties, lai paaugstinātu ražu," atzina Līga Lepse. Viņa stāstīja, ka turpinās līdzīgs projekts, pārbaudot lauzējveltna tehnoloģiju ķirbjū, kāpostaugu un pupiņu audzēšanā. "Esam pabeiguši ceturto sezonu un joprojām mums jautājumu ir vairāk, nekā atbilstoši. Esam audzējuši ar šo tehnoloģiju rūdzus, kviešus, rudzu - vīķu maisījumu, tritikāli. Izskatās, ka ķirbjiem lauzējveltnis nepatīk. Mēģinājām novērst mitruma trūkumu, ierīkojot laistišanu, jo domājām, ka tas ir viens no ierobežojošajiem faktoriem, taču tas arī nedeva gaidīto rezultātu. Acīmredzot tam, ko iegūst ātri un viegli, nav lielākā vērtība. Cerams, ka ar laiku varēs atrast veidu, kā izmantot šo lauzējveltna metodi. Arī sliktas atziņas pētījumos ir iegūts rezultāts," atzina pētniece.

Kā augi var palīdzēt augam

Nepārprotami kļūst skaidrs, ka intensīvā augsnēs apsaimniekošana un minerālmēslu lietošana pamazām iztukšo augsnī. Lai nenonāktu situācijā, kad augsnē ir noplicināta tiktāl, ka pat mēslošana nenes gaidītos augļus, ir jārīkojas. Kūtsmēslī droši vien vairs nekad netiks saražoti tik lielos daudzumos kā agrāk, taču organiskās vielas saturu augsnē ir nepieciešams vismaz stabilizēt. Tādēļ aizvien uzstājīgāk runā par zaļmēslojumu kultūrām.

Zaļmēslojumu audzēšanu Latvijā pazīst salīdzinoši sen, lai gan kā augsnēs ielabotāju un augsnēs degradācijas mazinošu kultūru audzēšana joprojām vēl ir nepietiekama. "Vajadzētu saprast, kā augi var palīdzēt augam augt, novērtējot to dabīgās spējas un īpašības, ko var izmantot cilvēka labā," uzsvēra pētniece.

Lauku Konsultāciju un izglītības centra vecākais speciālists dārzkopībā MĀRIS NARVILS pārliecīnāts, ka zaļmēslojumam jākļūst par zemnieka pastāvīgu pavadoni un paligu dažādu kultūru audzēšanā, citādi, dzenoties pēc peļņas, nākamajām paaudzēm labas augsnēs var nepietikt.

Kas ir zaļmēslojuma kultūras? Tie ir augi, ko audzē nevis ar mērķi iegūt ražu – graudus, lopbarību, nektāru, bet gan iegūt zalo masu vai mulču. Taču to izmantošana var būt arī kombinēta.

Populārākie zaļmēslojuma augi

Sarkanais ābolīņš (daudzgadīgais). Zaļmēslojumam var izmantot ataugušo zelmeni pēc pēdējās nopļaušanas lopbarībai vai ciemiņiem nolūkiem.

Lucerna. Viens no visvērtīgākajiem tauriņziežiem, kam piemīt lieliska spēja ataugt, ja vēl ir iespējams palaistīt, var iegūt 6-8 zaļās masas plāvumus.

Vīki. Vieni no visvietīgākajiem tauriņziežiem. Vīkiem noteikti ir vajadzīgi balstaugi. Par tādiem var izmantot auzas, miežus, baltās sinepes, facēlijas, arī saulespuķes.

Lauka zirņi. Audzējami no jauna apgūstāmās teritorijās, kas ir nabagas ar augu barības elementiem, vai arī kā plaujama kultūra pavasārās beigās, vai kā pasējas kultūra.

Baltās sinepes. Uzskata par kultūru, kas spēj aizstāt kūtsmēslus, tādēļ tās izmantošanai veltāma arvien lielāka uzmanība. Ja audzē kā zaļmēslojumu augsnē atveselošanai, deva jāpalielinā līdz 40 kg/ha. Kā zaļmēslojumu var izmantot jau pēc 40 dienām, kad parādās ziedpumpuri. Vienā sezona var izaudzēt 3-4 aprites.

Eļļas rutks. Latvijā pagaidām plašāk lietotā zaļmēslojuma kultūra. Augums – spēcīgs un zarots, zied baltiem ziediem.

Facēlija. Ideāls nektārauga un ātri augoša zaļmēslojuma kultūras apvienojums.

Foto - M.Sprudzāne

Sinepes novembrī. Baltās sinepes ('*Sinapis alba L.*') kā augsnēs ielabotāju var audzēt gan atklātā laukā (dārzos), gan segtajās platībās (lecektīs un siltumnīcās) pēc kartupeļiem, dārzeniem un viengadīgajiem augiem. Neiesaka sēt pēc ciemiņiem krustziežiem – kāpostiem, brokolīiem utt.

nēta. Var iegūt lopbarību, zalo vai brūno materiālu kompostam un pēc tam zaļmēslojumu. Zinātne uzsver, ka zaļmēslojuma saules gaismas uzkrātā enerģija savienojumā ar gaisu un ūdeni dod tādu efektu, kas spēj pārsniegt pat kūtsmēslu doto. Zaļmēslojuma augu saknes dzīļi irdina ne tikai augsnēs aramkārtas slāņus, bet arī dzīļāk, veidojot lielisku gaisa un mitruma režīmu. Ne velti tos dažākārt dēvē par bioarkliem. Daudzas no zaļmēslojuma kultūrām ir brīnišķīgi nektāraugi, piemēram, griķi, facēlija.

Viena no spēcīgākajām īpašībām, kas piemīt zaļmēslojumam, ir ar sakņu sistēmas palīdzību izdalīt augsnē biokīmiski aktivus savienojumus, kas agresīvi iedarbojas uz virknī ciitu kultūraugiem kaitīgo organismu. Tā, piemēram, baltās sinepes '*Sinapis alba*' sekmīgi atbaida maijvaboļu, sprakšķu, pūcītes kāpurus. Tās izdalītie savienojumi spēj nomākt ne tikai kartupeļu lakstu puves ierosinātāju, bet arī ciitu slimību ierosinātājus.

Kad šos kultūraugus audzēt? Zaļmēslojuma kultūras būtu jāaudzē visu laiku, vai tas ir pavasarīs, vasara vai rudens. Turklatl sējot katrā brīvā vietā, kur tas ir iespējams. Tiklīdz dārzā novākts kāds no kultūraugiem, nav jāgaida, bet jāiesēj kāds no zaļmēslojuma augiem. Tas neļaus sazelt nezālēm. Bieži nākas redzēt, ka vasaras otrajā pusē novāktajos laukos jau zalo nezāles. Redzēta prakse, ka rudeni izaudzēto zaļmēslojumu sasmalcina vai plājuj un iear. Taču zinātne pierāda, ka tādā veidā var pazaudēt līdz 80% iespējamā efekta. Iesaka neko nedarīt, bet atstāt visu līdz pavasarim. Pavasarī pēc sniega nokušanas atliekas pat nebūs atrodamas, taču augsnē būs irdena un gatava sējai. Starpkultūru audzēšana ar šo gadu ir oficiāli piesakāma arī LAD, tām jābūt uz lauka periodā no 1.septembra līdz 28.oktobrim.

Piedalās televīzijas spēlē

Balvenietis iekļūst finālā

Irēna Tušinska

5.novembrī erudīcijas spēles "Gudrs, vēl gudrāks" televīzijas attālinātajā ierakstā piedalījās divi Balvu novada skolu 8.klašu audzēkni – Balvu Valsts ģimnāzijas skolēns Ilja POLIS un Rugāju vidusskolas skolniece SAMANTA SPROGE. Ilju varam apsveikt ar ieklūšanu spēles finālā, kur kopā ar vēl pieciem citu pusfinālu dalībniekiem viņš cīnīsies par uzvarētāja godu. Pusfināla raidījumu, kurā piedalījās mūspuses dalībnieki, televīzijā varēs vērot 26.novembri.

Šajā pandēmijas aizliegumu laikā populārās spēles "Gudrs, vēl gudrāks" ieraksts norisinājās tiešsaistē. Sezot pie datoriem katrs savā skolā, valsts eruditākie 8.klašu skolēni sacentās par ieklūšanu spēles finālā.

Izstājās nejaušības dēļ

Rugāju vidusskolas 8.klasses audzēknē Samanta Sproģe ir pieredzējusi spēlētāja, jo šī bija viņas otrā dalība spēlē "Gudrs, vēl gudrāks". Iepriekšējā gadā, kad ieraksts notika klātienē, televīzijas studijā, rugājietei neveicās pārāk labi, un Samanta nolēma pieteikties vēlreiz. Meitene neslēpj, ka uztraukums, gan atbildot uz jautājumiem studijā, gan sēžot pie datora, bija pilnīgi vienāds. Sevišķi satraucoši bija gaidīt spēles sākumu, bet vēlāk viss riteja savu gaitu. Samanta pārāk nepārdzīvo, ka pērn izstājās jau pirmajā kārtā, jo uzskata, ka galvenais ir piedalīties un gūt vērtīgo pieredzi. Šogad Rugāju vidusskolas audzēknei veicās labāk – viņa kopā ar vēl diviem dalībniekiem nonāca līdz pirmās kārtas papildkārtai, kur desmit pirmajos jautājumos rezultāti visiem dalībniekiem izrādījās līdzīgi. Tomēr rugājietei kopā ar vēl vienu dalībnieku izdevās iekļūt nākamajā papildkārtā, bet no spēles viņa izstājās tikai nejaušības dēļ, kad spēles vadītājs sākuma jautājumu nolasīja nepareizi. Arī jautājums, kas kalpoja par klupšanas akmeni, bija salīdzinoši vienkāršs: "Kurā gadā Latvija iestājas Eiropas Savienībā?" "Pēc spēles, kad Kaspars mani intervēja, teicu, ka jūtos diezgan slikti, bet pēc tam, runājot ar mamma, sapratu, ka patiesībā galvenais ir piedalīties. Arī mamma teica, ja nepaveicās šoreiz, paveiksies nākamreiz!" spriež meitene. Tāpēc Samanta plāno pieteikties spēlei arī nākamgad.

Izzinošs un interesants bija arī gatavošanās process. Turklāt šogad jauniešiem tiek piedāvāta iespēja līdz ar spēles dalībniekiem atbildēt uz jautājumiem savos viedtāruņos. Arī Samanta labprāt izmantoja šo izdevību, vērojot iepriekšējās spēles, turklāt ar diezgan labiem rezultātiem. Skolniece labprāt pārbaudītu savu erudīciju arī citās līdzīgās aktivitātēs, taču pagaidām šāda iespēja bijusi tikai skolas mēroga erudīcijas spēles par godu valsts svētkiem, kur viņai veicās ļoti labi. Rugāju vidusskolas audzēkne visaugs tāk vērtē spēles "Gudrs, vēl gudrāks" laikā gūto pieredzi: "Bija interesanti pārbaudīt zināšanas par tēmām, ko skolā nemaz nemāca." Bet vēl interesantāk esot bijis pērn spēlēt klātienē, kad apkārt riņķoja televīzijas kameras.

Ikdienā Samantas interešu loks ir plašs – sākot no grāmatu lasīšanas, tautu dejām un sporta, līdz mūzikas instrumentu spēlei. Šogad, absolvējusi Balvu Mūzikas skolas akordeona klasi, Samanta sāka mācīties spēlēt saksofonu. Skolā viņai vislabāk padodas latviešu valoda, sports un ģeogrāfija. Jauniete

apgalvo, ka labprātāk apgūtu zināšanas klātienē: "Mācīties attālināti ir nesalīdzināmi grūtāk. Pietrūkst arī kontakta ar klasesbiedriem." Pandēmijas aizliegumu laikā brīvo laiku viņa pavada, pastaigājoties ar suni, palīdzot vecākiem mājas darbos un lasot grāmatas. Tiem, kuri nākotnē gribētu piedalīties spēlē "Gudrs, vēl gudrāks", viņa iesaka mest kautrību un slinkumu pie malas un pieteikties: "Tā ir vienkārši fantastiska pierede. Iesaku visiem to izmēģināt kaut vienu reizi!"

Trenē gan smadzenes, gan kermenī

Kaut arī spēlē piedalījās pirmo reizi, BVG skolnieks Ilja Polis uzrādīja izcilus rezultātus – izcīnīja vietu finālā. Par šo sasniegumu priecājas gan pats Ilja, gan viņa vecāki, draugi, klasesbiedri un skolotāji. "Liels paldies skolotājiem un klasesbiedriem, kuri mani atbalstīja. Tas man bija ļoti svarīgi," teic uzvarētājs.

Kopā ar Ilju spēlē piedalījās vēl 11 skolēni no dažādām Latvijas skolām, bet tikai BVG audzēknis un vēl viens dalībnieks saņēma tiesības cīnīties par uzvarētāja godu finālā. Lai gan nereti šajās sacensībās labākus panākumus gūst spēcīgo Rīgas ģimnāziju pārstāvji, Ilju izbrīnīja, ka Rīgas 1.ģimnāzijas dalībniece izstājās jau pirmajā kārtā. Tas nozīmē, ka izredzes uzvarēt ir jebkuram, pat vismazākā lauku skolas pārstāvim.

Taujāts par jautājumu sarežģītās pakāpi, Ilja saka, ka tie bija dažādi: "Daži bija viegli, citi grūti, dažus nācās minēt, uz citiem atbildes jau zināju. Biju klūdījies arī dažos vieglos jautājumos, pazaudējot punktus." Šādu klūdu balvenietis pieļāva atjautības uzdevumā, kurā bija jānorāda, cik dažādas apģērbu kombinācijas var izveidot Jāņitis, kuram ir trīs dažādi krekli un divi dažādi šortu pāri? "Sākumā domāju, ka kombinācijas vienādās krāsas nedrīkst atkārtoties, tāpēc atbildēju – piecas kombinācijas, bet izrādījās, ka sešas. Zaudēju trīs punktus," atceras jaunietis. Viens no neparastākajiem jautājumiem, uz kuru puisis tomēr zināja atbildi, bija: "Kurā valstī bija Terrakotas armija?" "Biju kaut kur dzirdējis, kā tā ir Ķīna. Izrādījās pareizi," stāsta astotklasnieks.

Tāpat kā Samanta, arī Ilja vairāk uztraucās pirms spēles sākuma, nekā tās gaitā, jo spēlējot nebija laika domāt ne par ko citu. Līdzīgi kā viņa kolēģe no Rugājiem, gatavojoties šim svarīgajam notikumam, Ilja noskatījās vai rākus iepriekšējos televīzijas raidījumus un vairumā gadījumu uz tajos uzdotajiem jautājumiem atbildēja pareizi. "Spēlei "Gudrs, vēl gudrāks" ir aplikācija, kurā var atbildēt uz jautājumiem. Tas arī palīdzēja gatavoties," piebilst jaunietis. BVG audzēknis uzskata, ka šī spēle sniedz vērtīgu pieredzi: "Tas bija interesanti. Varēja pārbaudīt savas zināšanas par lietām, ko nemāca skolā. Turklāt uzvarētāji saņem labas balvas. Tā arī ir motivācija." Lai gan pagaidām nezina, ko saņems nākamais fināla uzvarētājs, par uzvaru pusfinālā balvēnietim uzdāvināja fotokameru.

Ilja stāsta, ka pieteikties spēlei viņš mēģinājis arī iepriekšējos gados: "Mēģināju pieteikties 5.klasē, bet mani nepārēma. 6.klasē nokavēju reģistrācijas termiņus. 7.klasē man bija salauzta kāja, tādēļ nepiedalījos, bet šogad paveicas." Skola Ilja ir teicamnieks. Astotklasnieks apgalvo, ka vislabāk viņam patik matemātika un fizika: "Patīk risināt uzdevumus. Ja bioloģijā jāzina visi nosaukumi un procesi, kas ir nemainīgi, tad matemātikā, fizikā un arī

Foto - no personīgā arhīva

Šogad spēlē attālināti. Epidemioloģiskās situācijas dēļ dalībniekiem šoreiz bija liegti ipāšā sajūta, kas rodas televīzijas prožektoru gaismā, kamerām filmējot. Arī Samanta uz spēles jautājumiem atbildēja, atrodoties pie datora savā skolā.

Foto - no personīgā arhīva

Vēlas būt vēl gudrāks. Skolotāji un klasesbiedri ļoti priecājas par Iljas uzvaru un uzreiz pēc spēles steidza apsveikt viņu ar panākumiem.

Skolotāju komentāri

BVG skolotāja ANITA KAMENDERE: -Iljam padodas visi mācību priekšmeti. Viņš saņem desmitniekus gan angļu valodā, gan vācu valodā, gan bioloģijā un matemātikā. Viņam padodas gan valodas, gan eksaktie mācību priekšmeti. Puisim ir ļoti ātra uztvere un laba domāšana. Viņam piemīt vēlme būt gudram un labam. Ilja daudz lasa. Atrod arī laiku, lai nodarbotos ar sportu. Šogad viņš ar savām idejām ir aktīvi iesaistījies skolēnu pašpārvaldes darbā. Ilja ir draudzīgs pret klasesbiedriem, pretimnākošs un izpalīdzīgs. Biju ļoti priedīga par viņa uzvaru. Jāatzist, arī citi dalībnieki bija ļoti gudri. Baidījos, ka spēles laikā Ilja varētu kaut ko sasteigt. Kad viņam jautāju, viņš teica, ka trīs jautājumos tiesām ir pasteidzies atbildēt un tādēļ zaudējis punktus. Bet bija ļoti liels prieks, ka viņš uzvarēja pusfinālā. Patikami, ka laikā, kad daudzi skolēni garlaikojas un nepilnveidojas, Ilja nolēma piedalīties spēlē "Gudrs, vēl gudrāks".

Rugāju vidusskolas skolotāja ILZE DOBROVOĻSKA: -Samanta spēlē startēja otro gadu. Viņa ir gudra meitene, kura labi mācās – viņas vidējais vērtējums ir virs septiņām un astoņām ballēm. Samanta ir ļoti aktīva un patstāvīga. Viņai labi padodas latviešu valoda un literatūra. Mazliet uztraucāmies pirms spēles sākuma, jo kādu laiku tehnisku iemeslu dēļ tā nevarēja sākties. Teicu Samantai, ka apbrīnoju viņas mieru, jo tehniskas kībeles varēja izraisīt stresu. Mūsu skolas audzēkni piedalās spēlē gandrīz katru gadu. Ieteiktu to darīt visiem, kuri uzdrošinās, jo, tai gatavojoties, ir daudz jālasa, paplašinot redzesloku. Spēle ļauj pārbaudit savas zināšanas dažādās jomās, arī tādās, kas nav saistītas ar mācību vielu.

* Sākums 1.lpp.

Lai karantīna beidzas visiem!

Arī prāvests M.Klušs aicina ikvienu šo laiku izvērtēt: "Tāpat šajās dienās mēs ielūkojamies vēstures lappusēs, izvērtējam mūsu tautas un valsts veidošanās likločus. Lūgšanā Dievam uzticam grūtos brīžus, atceramies arī mūsu karavīrus, kuri darīja brīvu mūsu tautu. Esam aicināti būt savas zemes un valsts patrioti, mīlēt to, gādāt un rūpēties par to, neskatoties ne uz kādām grūtībām." Lūgts padomu, kāds, prāvestaprāt, ceļš ejams gan maziem, gan lieliem patriotisma un dievbijības virzienā, katoļu draudzes gans atgādināja, ka viss ir ierakstīts mūsu valsts himnā "Dievs, svēti Latviju!": "Tādējādi mēs svētām arī viens otru – ar savu darbu, kalpojumu un ikdienu. Jācēšas novērtēt to, ko dara līdzcilvēki, kā arī uzticēties ārstiem, medmāsām un ekspertiem, kas rūpējas par mūsu veselību un neaizmirst Visaugstāko!"

Savukārt Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksiņovs uzsvēra, ka jebkuram Latvijas iedzīvotājam novēl drosmi un izturību: "Izturībai jābūt asākai pat par zobeniem. Situācija, ko piedzīvojam, paliek sarežģītāka un sarežģītāka. Mēs piedzīvojam tādus laikus, kad var vilkt paralēles ar mūsu senču alkām pēc brīvības. Tolaik nekas nebija skaidrs. Šobrīd, esot sabiedrībā, nereti nesaproti, kurš ir draugs, kurš – ienaudnieks. Atgriežoties pie tās pašas vakcinācijas – tā ir cīņa. Liela daļa sabiedrības uzņemas atbildību un riskē ar savu dzīvību, tāpat kā karavīri, kuri cīnījās par brīvību. Arī šodien mēs cīnāmies par brīvību – par brīvību pārvietoties un pulcēties, kam vajadzīga drosme, atbildība un varonība." Jautāts, vai draugu ir vairāk nekā ienaudnieku, novada vadītājs lakoniiski noteica: "Laiks rādīs."

Tētim mugurā. Ginta un Renārs Masi ar dēliņu Ralfu (4 gadi) pie "Stanislava" atklāja, ka noskoņojums ir patriotisks. "Covid gals tuvojas," viņi prognozēja. Arī citi aptaujātie balvenieši vēlēja, lai karantīna beidzas pēc iespējas ātrāk.

Ekumēniskais dievkalpojums. Foto no kreisās – priesteri Mārtiņš Klušs, Mārtiņš Vaickovskis un Atis Pētersons.

Iespējams, visjaunākā. Balveniete Sarmīte ar meitu Katrinu (10 gadi) visiem novēl izturību! Mammas un māsas vēlējumam, visticamāk, pievienojas arī Enija (2mēneši), kura Lāčplēša dienu izbaudīja bērnu ratiņos.

Spītejot vējiem un grūtībām. Patrīcija Kokoreviča no Kubuliem pašaizliedzīgi stāvēja godasardzē, neskatoties uz to, ka viņas seju nepārtrauktī gan glāstīja, gan aizsedza un nosedza valsts karogi. Valmieras tehnikuma 3.kursa audzēkne pastāstīja, ka viņai jau kopš bērnības patīk militāras lietas: "Zemessardzē īstenoju sapņus. Diemžēl daudzi vienaudži nav tik patriotiski, kā tam vajadzētu būt. Ko novēlu? Esiet pozitīvi un neaizmirstiet: "Gods kalpot Latvijai!" Mēs Covid uzvarēsim – karantīnas jeb pandēmijas gals tuvojas."

Mārtiņi izdara svētīgu darbu. Lai arī par pieminekļa iesvētīšanu, ievērojot epidemioloģiskās prasības, nekur publiski izziņots netika, prāvestus Mārtiņus klātesot vēroja krietns pulciņš balveniešu.

Saņems Atzinības rakstu

Strādā savā zemnieku saimniecībā

Zinaida Logina

Bērzpils pagasta iedzīvotājam AIVARAM KINDZULAM piešķirts Balvu novada Domes Atzinības raksts par pilsonisko un sabiedrisko aktivitāti un nopolniem Balvu novada labā. Nu jau bijušais domes deputāts saka, ka šobrīd viņa pamatdarbs ir savā zemnieku saimniecībā "Birznieki".

"Pamatā nodarbojos ar graudkopību, graudus audzēju simts hektāros. Man nav algotu darbinieku, tieku galā ar paša un ģimenes spēkiem. Tā kā zemnieku saimniecība man ir jau kopš deviņdesmito gadu sākuma, ir sagādāta visa tehnika, lai varētu paveikt darbus bez ārpakalpojumiem," saka Aivars. Par deputātu Bērzpils pagasta padomē Aivaru ievēlēja 1994.gadā. "Pirms gadus darbojos kā Bērzpils pagasta priekšsēdētāja vietnieks, bet jau pēc diviem gadiem kļuvu par Bērzpils pagasta padomes priekšsēdētāju. Nostrādāju lidz 2009.gadam, kad sākās novadu reforma un mani ievēlēja Balvu novada domē, kur turpināju darboties līdz pat šim gadam. Kopumā deputāta pienākumus esmu veicis 27 gadus," savu karjeras ceļu iezīmē A.Kindzuls.

Viņš uzskata, ka pašvaldību darbs nav no tiem vieglākajiem: "Pienākumu loks ir joti plašs, jo deputātiem jāzina un jāspēj atrisināt konkrētas iedzīvotāju problēmas konkrētās vietās. Valstī var pieņemt dažādus likumus, bet mums jāspēj tieši uz vietas nodrošināt cilvēkiem siltumu, komunālos pakalpojumus, sociālo aprūpi, ceļu infrastruktūru un vēl risināt daudz citu jautājumu. Deputātiem jāspēj analizēt finanšu iespējas un sabalansēt cilvēku vajadzības, saprast, ko var izdarīt uzreiz, bet kas jāatliek uz vēlāku laiku. Varbūt izpildīt lielāka cilvēku daudzuma lūgumus vai tikpat svarīgs ir kāda viena iedzīvotāja steidzīgs palīgā sauciens. No pieredes zinu teikt, ka vienmēr kādā jomā būs neapmierinātie, jo visu izdarīt uzreiz nevar. Jāizvērtē no svarīguma viedokļa, jo ir pagasti, kuri līdzekļus iegulda vienā, bet citi, viņuprāt, aktuālākā jomā. Tur svarīgs izšķiršanās un gudribas moments, - pamanīt tobrīd

aktuālāko. Jādomā, lai cilvēki vispirms būtu apmierināti ar savu pagasta valdību, tad ar novada un valsts lēmumiem." Ilgājā deputāta amatā esot, viņš nonācis pie secinājumiem, ka, tāpat kā citos darbos, arī deputātus var piemeklēt rutīna, kas reizēm traucē procesus vērtēt objektīvi, tāpēc ir jānodod savu pieredze jaunajiem, lai viņi iesāktu var turpināt daudz veiksmīgāk. "Svarīgi, lai tiem, kas startē vēlēšanās un kļūst par deputātiem, ir laba izglītība, lai ir izpratne par valstī notiekošajiem procesiem, jāseko līdzi politiskajām tendencēm. Jāsaprot un jāanalizē šie procesi, jāpārzina likumdošana," uzskata Aivars. Runājot par dzīvi savā (Bērzpils) pagastā, kad vidusskola pārtop par pamatskolu, kad daudzi jaunieši dodas strādāt uz pilsētām vai citām valstīm, Aivars bilst, ka šie procesi nav tikai viena pagasta problēma, ar tām saskaras visā valstī." Saknes šiem procesiem jāmeklē valsts politikā, kas diemžēl nav vērsta valsts nomaiņu, īpaši Latgales attīstības virzienā. Ciemi iztukšojas, jaunie aizbrauc, savās viensētās paliek pārsvarā vecāka gadagājuma cilvēki. Man jau šķiet, ka laukos paliks zemnieku saimniecības, ģimenes saimniecības, kuras apkops savu zemīti, audzēs lopus. Šajos gados, te dzīvojot, esmu ievērojis, ka daudzas viensētas jau nojauktas, jo nav, kas dzīvo. Zeme, iespējams, pārdota, un jaunais īpašnieks mājvietas nojaucis un nolidzinājis, tā paplašinot savus laukus. Domāju, šī tendence turpināsies. Lai no centra attālākos reģionos attīstītos ražošana, būtu jāmaina likumdošana, nodokļu sistēma. Un arī tas diezin vai šobrīd atrisinātu situāciju. Pat, ja šeit uzcels rāzotni, kas notiks? Lidostu un ostu mums nav, dzelzceļa arī, labu ceļu mums nav, darbaspēka, iespējams, arī šobrīd nav, jo laukos pat palīgu grūti atrast. Kurš te ko būvēs un radīs darbavietas? Diez vai tā notiks. Visdrīzāk attīstīsies tūrisma nozare, darbosies ģimenes uzņēmumi, savu zemīti apstrādās zemnieki. Tā es redzu lauku nākotni," pārdomās dalās Aivars Kindzuls. Viņš neslēpj, ka arī viņa vecākā meita dzīvo un strādā Nīderlandē, audzina trīs bērnus un par atgriešanos Latvijā nedomā. Jaunākā meita dzīvo un strādā Rīgā.

Foto - no personīgā arhīva

Aivars ir gandarīts, ka viņa darbs novērtēts ar Atzinības rakstu. "Paldies par šo atzinību! Jau rīt svinēsim Latvijas valsts dzimšanas dienu, tāpēc visiem Balvu novada iedzīvotājiem gribu novēlēt būt savas valsts un zemes patrioti, cienīt to, kas mums ir dots. Ne jau visām tautām ir tā laime būt saimniekiem savā zemē. Nenoniecināsim savu valsti. Ne jau esošā Saeima un valdība ir valsts. Mēs katrs ar savu godigu, pašaizliedzīgu darbu veidojam un stiprinām savu valsti. Nākamgad notiks jaunās Saeimas vēlēšanas, tāpēc nedrīkstam būt vienaldzīgi, ir jāiet un tajās jā piedalās. Nav jau tā, ka mums nav godīgu un tautas labā strādāt gribōšu cilvēku. Tādi noteikti ir! Jāvērtē, jāskatās un par viņiem jābalso," novēl bijušais Balvu novada deputāts Aivars Kindzuls.

Mediķu vēstis

Teritoriālā vienība / Ģimenes ārsti	Vakcinācijas aptvere 60+	Vakcinācijas aptvere 60-69	Vakcinācijas aptvere 70-79	Vakcinācijas aptvere 80+	Kopējā vakcinācija aptvere	Nevakcinēti iedzīvotāji 60+	Nevakcinēti iedzīvotāji
Balvu novads							
Baranovska Ārija	75.94%	83.33%	74.42%	33.33%	66.60%	32	499
Ianova Dace	64.33%	67.99%	70.18%	47.62%	60.62%	214	795
Kozlovska Līga	68.41%	71.13%	74.57%	48.94%	63.06%	271	834
Lupkina Līga	61.85%	70.91%	62.37%	46.27%	62.01%	103	272
Murašķina Ruta	67.12%	76.17%	65.81%	51.24%	64.54%	168	440
Paidere-Trubnīka Dace	69.23%	75.19%	67.78%	56.00%	63.75%	84	286
Semjonova Svetlana	66.59%	74.05%	68.79%	48.42%	67.36%	146	265
Silauniece Modrīte	56.16%	66.86%	50.00%	38.89%	56.27%	153	624
Slukina Tatjana	53.33%	45.90%	73.91%	50.00%	52.32%	42	277
Spridzāns Andris	61.81%	60.83%	68.00%	58.06%	59.90%	110	393
Stubailova-Žvarte Alīna	64.89%	71.53%	70.27%	34.09%	60.70%	92	424
Šļakota Aija	66.90%	71.59%	51.52%	71.43%	61.19%	47	137
Vancāns Jānis	67.84%	70.08%	73.27%	52.67%	69.01%	228	401
Vīķele Rasma	59.30%	58.73%	62.50%	57.14%	56.36%	35	357
Zondaka Natālija	62.55%	77.36%	54.90%	50.75%	64.14%	103	142
Zuša Ilja	57.59%	57.31%	67.40%	41.51%	58.48%	232	548

Šādi izskatās vakcinācijas temps novembra pirmajā nedēļā Balvu novada ģimenes ārstu praksēs. Novada griezumā esam pāri par 60%. Ģimenes ārste Modrīte Silauniece vairs nestrādā. Iedzīvotāji tiks automātiski pārreģistrēti ģimenes ārstes Līgas Kozlovskas praksē Balvos, taču pacienti ir tiesīgi arī paši izvēlēties citu ārstu un veikt pārreģistrāciju.

Sekot līdzi bērna personības un pašapziņas attīstībai

Ģimenēm ar bērniem, tai skaitā daudzbēru ģimenēm, Latvijā jāsaņem vienāda attieksme, izpratne, pakalpojumi, lai viņi var uzticēties valstij. Tikai drošā vidē stiprinās ticība, ka cilvēks ir aizsargāts un saprasts. Ari Latgales iedzīvotāju piederības sajūta Latvijai stiprināma un veicināma. Ģimenes izglītība – bērna attīstības garants.

Celvedis "Bērns ģimenē un sabiedrībā" būs atbalsts vecākiem un pedagojiem, audzinot un izglītojot savus bērnus un skolēnus.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā "Latvija 2030" kā viens no stratēgiiskiem principiem, kas nozīmīgi valsts attīstībai, minēta tolerance: "Globalizācijas ietekmē turpina palielināties cilvēku, ideju un resursu kustība pāri valstu robežām. Latvija ir maza valsts, tādēļ tās sabiedrībai jāspēj būt pozitīvi atvērtai pārmaiņām un ārējām ietekmēm, kā arī jāprot tās izmantot savā labā. Tolerances princips ietver atvērtību un cieņu pret dažādām kultūrām un dzīvesveidiem. Tolerance paredz visu veidu sociālās atstumtības un diskriminācijas mazināšanu, ieskaitot nevienlidzību, vecuma un dzimuma diskrimināciju, etniskos aizspriedumus un lingvistiskās institucionālās barjerās.

Lai gan laiks, kad paši sēdējām skolas solā, šķiet tik tālu, atmiņas par to ir mums visiem. Tieši skolas laikā veidojamies ne tikai par ugunsdzēsējiem, ārstiem un skolotājiem, bet cilvēkiem.

Bērna piedzimšana ir viens no visnozīmīgākajiem notikumiem ikviema cilvēka dzīvē. Nav tādas jomas, kuru neietekmē bērna ienākšana ģimenē. Tikpat, cik svarīgs un nozīmīgs bērns ir ikkatrā ģimenē, tas svarīgs ir arī sabiedrībā kopumā. To, kā augs un veidosies mūsu bērni, ietekmē gan vecāku un bērnu attiecības, gan tas, kādā sabiedrībā viņi dzīvos. Ikvienam vecākam ir iespēja savu bērnu skolas laiku padarīt drošāku, stabilāku un priecīgāku, nekā, iespējams, gadījies piedzīvot pašiem.

Cienījamie vecāki, pedagogi!

Mēs noteikti ikdienā esam dzirdējuši frāzes par kādu (vai sevi) – tas nu gan ir pašapzinīgs! Bet ne vienmēr zem šī īpašības vārda paliekam patiešām veselīgas pašapziņas aprakstu. **Speciālisti par pašapzinīgu sauc cilvēku, kas:**

- ✗ spēj uzstādīt mērķus un neatkāpjas no tiem grūtību priekšā;
- ✗ tic, ka nepareiza rīcība nenozīmē, ka es pats esmu sliks;
- ✗ nelauj sevi nepatiesi apvainot, neatkāpjas no savām tiesībām;
- ✗ spēj būt izlēmīgs;
- ✗ domā ar savu galvu, neietekmējas pārlieku daudz no citiem;
- ✗ spēj pieņemt izaicinājumus;
- ✗ nebaidās būt atšķirīgs;
- ✗ spēj priečāties par citu panākumiem;
- ✗ uzskata savu dzīvi par vērtīgu un vienreizīgu.

Un tieši šo prasmju attīstīšana bērnā būs atslēga veiksmīga pašvērtējuma veidošanai.

Veselīga pašapziņa attiecībā uz mūsu emocionālo labsajūtu ir kā stipra imūnsistēma attiecībā uz mūsu ķermeņa veselību.

Neaizmirsim atbalstīt savu bērnu!

Jo vairāk sociālo iemaņu bērns ikdienā apgūst, jo drošāk viņš jūtas par savu varēšanu, jo labāk viņš spēj kontrolēt savus impulsus. Tāpat labas

pašregulācijas prasmes palīdz veidot veiksmīgu komunikāciju ar vienaudžiem, tas savukārt ceļ pašapziņu. Katru reizi, kad uzstādām robežas, kuras bērns mācās ievērot, viņš mācās paškontroli. Katru reizi, kad bērns pārvar grūtības paša spēkiem, viņš arī mācās paškontroli.

Ja vecāki ir pārāk prasīgi, pieaugot bērnā runās iekšējais perfekcionists. Ja vecāki neciena un netic bērna spējām, pieaugot bērnā runās iekšējais kritiķis. Ja vecāki ir iedrošinājuši bērnu un snieguši atbalstu, lai cik liels bērns jau būtu un lai cik milzīgu izaicinājumu priekšā viņš stāvētu, bērnā joprojām būs dzīva iekšējā balstiņa, kura teiks,- nepadodies, viss būs labi!"

Lai mēs viens otru sadzirdētu, svarīga ir attiecību kvalitāte. Ja bērnam būs svarīgas attiecības ar mums, ja viņš mūs cienīs, viņš vēlēsies ieklausīties. Bērni, kuri jūtas droši, ir sadzirdēti un saprasti, daudz vieglāk spēj runāt par savām jūtām, bažām vai problēmām. Turpretī, ja draudēsim vai moralizēsim, bērns jutīsies nevērtīgs un nepieņemts. Lai saprastu, kā labāk runāt ar bērnu, ir vērts iekāpt viņa kurpēs un iedomāties, ko es pats kā mamma vai tētis gribētu dzirdēt brīdī, kad man ir kādas raizes, kad esmu kļūdījies, nobijies, kad nepieciešama uzmanība.

Varbūt noder!

- ✗ Cienīsim savus bērnus, nepazemosim ne fiziski, ne emocionāli.
- ✗ Audzināšanā neizmantojam bargus sodus. Vecākiem būtu jāspēj bērnus virzīt, nevis pavēlēt klausīt komandām. Virzīt ar savu paraugu.
- ✗ Uzticēsimies bērniem, ļausim būt atbildīgiem un izdzīvot savas darbības sekas.
- ✗ Pieņemsim bērnu emocijas un mācīsim viņam tās izprast.
- ✗ Neveiksmes gadījumā iedrošināsim bērnus. Kritika ir tikai viedoklis par konkrēto uzdevumu, nevis vērtējums par bērnu kā cilvēku.
- ✗ Izcelsim bērnu stiprās pusēs.
- ✗ Pateiksim skaidri, par ko bērnus slavējam – atbalstīsim bērnus brīdī, kad viņi izvirza mērķus, un iedrošināsim viņus pamēģināt ko jaunu.
- ✗ Nedarīsim bērnu vietā to, ko viņi var izdarīt paši.
- ✗ Dosim bērniem darbiņus, lai bērni saprot, ka ir daļa no komandas, un ierauga savu ieguldījumu kopējā darbā.
- ✗ Radīsim bērniem piederības sajūtu. Pašapziņu palīdz stiprināt cieša saikne starp vecākiem un bērniem. Ja vecākus interesē, kas notiek ar bērniem, ja viņi ir emocionāli atsaucīgi, bērns jūtas mīlēts un mācās mīlēt pats sevi.

Vissvarīgākais – BŪSIM VEIKSMĪGI, LAIMĪGI UN PAŠAPZINĪGI PAŠI!

Kultūras ministrija Sabiedrības integrācijas fonds

Ziemeļlatgales sieviešu biedrības "Ieva" dibinātāja un projekta vadītāja RUDĪTE KRŪMINA

"Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem". "Publikācija ir sagatavota ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild Ziemeļlatgales sieviešu biedrība "Ieva"."

*Apmaksāts

Ekspresintervija

Katra diena – skaista un darbīga

MĀRĪTE BERĶE,
uzņēmēja
Lazdulejas
pagastā

Kas labāk patīk tieši enerģētiski – vakari vai rīti?

-Enerģētiski man labāk patīk rīti, jo tie parasti ir darbīgāki. Piemēram, vasaras laikā gan ceļos, gan eju gulēt līdz ar sauli. Cenšos pieskaņoties dabas ritmam.

Klājat godu galdu. Kāda situācija ir šogad?

-Jāsaka, ka svētkus neviens nav atcēlis, cilvēki tos svin, vienigi šobrīd mazākā cilvēku lokā – parasti tās ir dzimšanas dienas, krustības un kāzas. Bet jāsaka, ka gatavojam arī sēru mielastus bērēm.

Saka, ka kurpniekam nav kurpju... Ko liekat savā ģimenes galda ikdienā, ko – svētkos?

-Daļēji šim teicinam varu piekrist, jo tik tiešām mājās sanāk gatavot mazāk nekā darbā. Ik pa laikam tomēr pagatavoju kaut ko neparastāku, īpaši, kad atbrauc dēls no Rīgas.

Ja būtu laiks un drīkstētu, kurp gribētu aizbraukt, kādos piedzīvojumos dotos?

-Pēc dabas neesmu liela ceļotāja un piedzīvojumu meklētāja. Tomēr labprāt aizbrauktu uz siltajām zemēm atpūsties.

Vai rudens ar tumšo laiku nerada depresiju?

-Jājāzīst, ka man īsti neatliek laiks depresijai, jo katrā diena ir darbīga un par to nemaz nesanāk laiks padomāt.

Kas ir Jūsu stiprais balsts?

-Viennozīmīgi, tas ir mans dēls. Guntars šobrīd dzīvo un strādā Rīgā, darbojas pārdošanas apmācību un konsultāciju nozarē.

Kas dod harmoniju un lauj justies labi?

-Labi padarīti darbi, sakopta vide un priecīgi cilvēki apkārt.

Jums šodien dzimšanas diena – dienu pirms Latvijas. Vai klāsiet svētku galdu?

-Tā kā 17.novembris parasti ir darba diena, tad svētku pusiņas nereti klāju 18.novembrī, kad visiem ir brīvdienā.

Ko patīk saņemt dāvanā?

-Mani iepriecina ciemiņi, radi, draugi, darba kolēgi. Dāvanas man nav tik būtiskas.

Vai labāk patīk lasīt grāmatas, vai skatīties televizorū?

-Priekšroku dodu TV filmām, jo tās palīdz atslēgties no ikdienas darba.

Vai interesē veselīga uztura padomi?

-Interesē gan. Pēdējā laikā arvien vairāk sāku tam pievērst uzmanību. Ievērošana gan parasti ir grūtākā daļa, tā prasa disciplīnu.

Parasti saka, ka skaistākais laiks ir gatavošanās svētkiem...

-Izbaudu visus posmus – gan gatavošanos, gan pašus svētkus, gan arī pēcgašu, kas paliek, svētkiem aizejot.

Vai arī ēst gatavošanā vajadzīgs radošums?

-Domāju, ka visi darbi svarīgi – gan gatavošana, gan noformēšana un pasniegšana. Pie galdu klāšanas un izskata vienmēr piedomāju.

Ko novēlat valsts svētkos?

-Latvijas iedzīvotājiem novēlu labu un spēcīgu veselību. Latvijai – patriotiskus iedzīvotājus, kuri veido mūsu valsti tādu, kāda tā ir. Lai visi kopā pēc iespējas vairāk veidojam labāku dzīves un darba vidi sev apkārt.

Moto, kas palīdz darboties!

-Mūsu dzīves kvalitāte atkarīga no pašu attieksmes. Varam žēloties, bet varam arī uz lietām un notikumiem skatīties pozitīvi un kerties pie darba, lai kaut ko mainītu. Viss atkarīgs no mums pašiem.

“Mazliet Latvijas” caur

Valsts robežsardzes koledžā Rēzeknē skātāma Valsts robežsardzes veterāna ALVILA BALTINA fotoizstāde “Mazliet Latvijas”. Fotogrāfijās attēlota Latvijas daba dažādos gadalaikos, Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas vietas, Valsts robežsardzes dienesta attēlojums, taču lielakais akcents likts uz valsts svētkiem. Izstāde izlikta par godu Latvijas 103.dzimšanas dienai un Valsts robežsardzes atjaunošanas 30.gadadienai.

Fotografēšana mūsdienās kļūst arvien populārāka, un to veicinājusi modernu mobilo telefonu ienākšana cilvēku ikdienā. Ir cilvēki, kuri apgalvo, ka tas ir ērti un paroci, jo mobilais vienmēr pa rokai. Savukārt citi pasmīkņā, jo uzskata, ka labas fotogrāfijas sanāk tikai, lietojot labu un profesionālu tehniku. Psihologi skaidro, ka fotografēšana ir lielisks veids, kā ne tikai uzņemt daudz labu kadru, bet arī novērst uzmanību no problēmām un atjaunot sirdsmieru. Piemēram, nedēļas nogalē kopā ar ģimeni apmeklējam kādu skaistu un interesantu vietu, iemūžinām redzēto fotogrāfijās, padalāmies sociālajos tīklos un, saņemot kādu pozitīvu komentāru, iekrāsojam savu ikdienu. Tomēr jāatceras, ka interesanta un veiksmīga fotogrāfija nav kameras, bet gan fotogrāfa noelpns.

Viss sākās ar fotopulciņu skolā

Alvis Baltiņš pirms aiziešanas izdienas pensijā strādāja Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Šķilbēnu robežapsardzības nodalā par priekšnieka vietnieku. Jau no šī gada maija viņš vairāk laika velta savam hobijam – fotografēšanai. “Fotografēšana mani interesēja jau kopš skolas laikiem. Mācījos Bēnes vidusskolā. Tobrīd skolās darbojās fotopulciņi, un tādā iestājos arī es. Pirmais fotoaparāts man bija tobrīd pieejamais “Smena 8 M”. To nopirku par paša noplīnīto vasaras brīvdienās kolhozā,” atceras Alvis. Bija jāpērk filmiņas, tās vajadzēja attīstīt, kas prasīja zināšanas. Mācījās arī Alvis, taču attīstīt filmas devās pie drauga. Viņam pirmo melnbalto bilžu nav, tās nozudušas vai sadzeltējušas, izbalējušas, jo astoņdesmitajos gados nebija ne tik laba fotopapīra, ne kīmikāliju, kuras vajadzēja izmantot bilžu izgatavošanā. “Fotografējām sētas bērnus, draugus, mammu, puiku dauzīšanos – kā lecam, kāpjām, kā krītam no kokiem un dauzāmies. Tobrīd par mākslu neviens nedomāja. Iepazīnām fototehniku, uzzinājām pamatus, un šī interese nav zudusi joprojām,” secina Alvis.

Mācījās kursos un interneta

Mazās digitālās kameras jeb tā sauktos *ziepju traukus* Alvis izmantojis studiju gados un dienot robežsardzē. “Fotografēju visu laiku – puķes, bērnus, sadzīviskas lietas, ekskursijas, bet tikai sev. Strādājot robežsardzē, pēc darba labāk atpūta man bija doties dabā un fotografēt, un tā vairāk sāku pamanīt un ieraudzīt labus dabasskatus,” saka Alvis. Viņš neslēpj, ka zināšanas nepieciešams papildināt visu laiku, un vispirms palīdzējuši interneta atrodamie resursi. Tur ir daudz informācijas krievu valodā, pieejama arī ārziņu literatūra, mazāk – latviešu valodā. “Sāku mācīties visu no nulles. Tā nopietnāk par fotogrāfiju un fotografēšanu sāku domāt apmēram 2016.gadā, kad manās rokās nonāca pirmā spoguļkamera ar maināmiem objektīviem. Abi ar sievu Ēriku bijām kursos pie zinošā pasniedzēja Jāņa Vecbrāļa, kur apgvām fotopamatus,” atklāj Alvis un parāda iegūto apliecību. Pirmie darbi jau ir nonākuši izstādēs: 2019.gadā fotoizstādē “Daugavpils skices”, 2021.gadā Krāslavā izstādē “Pilsēta pie upes”, fotoakcijā “Viena diena Grīvā”, Lapmežciema parkā – fotoizstādē “Zvejnieku ciemu senais stāsts”.

Kur nemit svētku bides?

“Fotogrāfijas svarīgi sarindot pa tēmām, mapēm, gadiem vai datumiem, lai pats neapmalditos to daudzumā un nepieciešamības gadījumā varētu atrast konkrētas bides. Arī izstādē fotogrāfijas vajadzēja atlasīt, vadoties pēc vairākiem kritērijiem. Jau pagājušā gada vasarā mani uzrunāja Dace no robežsardzes vēstures izpētes nodaļas ar lūgumu izveidot izstādi robežsardzes koledžā. Sākumā domāju, - ko tad es, man jau nav tādu bilžu, ko izstādīt. Tomēr piekritu un uzreiz sāku domāt, ko piedāvāt skatītājiem. Tik ātri sagatavoties bija grūti, tāpēc pārcēlām izstādi uz rudeni. Atkal nonācu strupceļā – kur nemit svētku bides, jo tā apzināti svētkus fotogrāfiju tikai gadus divus, turklāt svētku

Alvilam Baltiņam fotoaparāts vienmēr līdzi. Tēvu fotogrāfijā iemūžinājis Viesturs Baltiņš.

rīkošanai patraucēja mājsēdes,” atceras Alvis. Fotogrāfijām vajadzēja labu izšķirtspēju, un fotogrāfs sāka strādāt. Izvēli izdarīt bija grūti. Ja tēma ir par Latvijas dzimšanas dienu, tātad jāmeklē foto no svētkiem novembrī – Lāčplēša dienas, svētku gājieniem ar lāpām, 18. novembra svīnībām. Taču viņš izvēlējās izstādi pasniegt vairākos blokos. Pirmajā – fotogrāfijas no darba dienestā, lai cilvēki redz, kāda ir robeža, kā klājas robežsargiem, kā viņi svin svētkus. Latvija nav iedomājama bez piemiņas un atceres vietām, un izstādei viņš piedāvāja foto no Stompaku cīnu vietām, Jaškovas kapu pieminekli, pie kura svētkos nāk cilvēki ar svecītem un lāpām. Vēl svarīgi bija parādīt svētkus caur lūgšanām, dievkalpojumiem baznīcās, un tikai tad izvēlējās Latvijas ainavas paša redzējumā. “Pamatā skatāmi svētki Viļakā, bet paņēmu foto arī ar izgaismoto Brīvības pieminekli, pie kura ilgi gaidīju vajadzīgo momentu pasākumā “Staro Rīga”. Tobrīd par izstādi nedomāju, vien centos iemūžināt skaisto Rīgu. Mums svētkos skaisti izgaismo Viļakas katoļu baznīcu, un arī to gribējās parādīt neparastākā rakursā. Viļakā ir skaista tradīcija izlikt svecītes latvju zīmu formā un tās ielegt,” pastāsta Alvis.

Svarīga fotogrāfiju kvalitāte

Alvis neslēpj, ka pēc daudzo bilžu caurskatīšanas viņš datorā visas skata vēlreiz ar domu tikai par labu kvalitāti. Un pat tad, ja ir skaista kompozīcija, bet nav īsti laba kvalitāte, bilde tiek izdzēsta. “Tad skatos, kurām ir labākā krāsa gamma, kurām – kompozīcija. Tad no visa pasākuma izkristalizējas piecas, desmit bildes, kuras var sākt apstrādāt. Vados pēc tā, kā man šī bilde patīk, jo tas tomēr ir mans darbs,” atklāj Alvis. Uz jautājumu, vai vērtē arī sievas fotogrāfijas un sieva – viņa, Alvis atsmej, ka tā jau ir konkurence. Protams, viņi konsultējas un apsievēj viens otru veikumu, taču neko savu neuzspiež un neiesaka otram, kā pareizāk rīkoties.

Jāsaņem drosme un jādara

“Veidojam arī ģimenes albumus, jo tā tomēr ir vēsture. Tiesa, sen to neesam darijuši, jo dēli Viesturs un Krišjānis jau izauguši,” saka Alvis. Viņš uzskata, ka fotogrāfijas vajag sagrupēt pa gadiem un izgatavot albumus ar izprintētām, rokās paņemamām fotogrāfijām, lai vēlāk var pašķirstīt un pakavēties atmiņās ne tikai pie datora ekrāna, bet arī ar albumu rokās. Viņam cilvēki lūguši fotosesijas, un fotogrāfs piekritis izmēģināt savas prasmes arī tajās. Fotogrāfējis izlaidumos, ģimenes svīnībās draugu lokā: “Protams, esmu teicis arī ‘nē’, jo agrāk nebija pārliecības, ka bides sanāks labas, varbūt citam tās nepatiks. Tagad vairāk esmu izpratis daudzas ar fotogrāfēšanu saistītas bides un esmu pārliecīnātāks par to, ko daru. Laikam jau jāsaņemas, jāiet un jādara.”

fotoaparāta *actīnu*

Godina ar Latvijas karogu. Šo svinīgo mirkli Alvis fotografējis Aizpurves ciemā, kad atklāja apraides torņa pamatus.

CILVĒK ZINAS

Izdod jaunu singlu "Dzeguzīte"

Foto - no personīgā arhīva

Laikrakstā "Vaduguns" jau iepriekš esam rakstījuši par bijušo Balvu novada iedzīvotāju AGNESI VRUBĀEVSKU, kura pašlaik dzīvo Anglijā, ar katru dienu pilneido savu dziedātājas talantu, daudz koncertē un soli pa solim tiecas pretī mūzikas karjeras virsotnēm.

Mūsu novadniece, kuras mūzikas segvārds ir Agnese Džonса (Agnes Jones), ir mācījusies Londonas mūzikas skolā un uzstājusies ne tikai dažādos koncertos, klubos, restorānos, privātās ballītēs, kāzās un festivālos, bet arī lielākajā Lielbritānijas Ziemassvētku pasākumā "Winter Wonderland". Savukārt pavisam nesen klajā nācis viņas jaunais singls "Dzeguzīte" (angļu valodā – "Cuckoo"), kas izdots četrās valodās - angļu, latviešu, krievu un franču. "Koronavīrusa pandēmijas laikā no 2020. līdz 2021.gadam mūziķi bija visradošākie. Tā tas notika arī ar mani, un radās ideja uzrakstīt dziesmu, kā es pati un apkārtējie cilvēki jutās izolācijas laikā. Kā zināms, daudziem cilvēkiem tie kopumā bija vientulji un diezgan garlaikoti dzīves bīži. Lai šajā trakajā laikā justos pozitīvāk, nolēmu uzrakstīt kaut ko interesantu, mazliet traku, smiekligu, ne pārāk nopietnu un varbūt arī mulķīgu. Mans draugs Arčījs, kurš ir profesionāls mūziķis, spēlē flautu, saksofonu, repo un dzied arī frīstailā, šo projektu palīdzēja pilneidot. Sākotnēji dziesma "Dzeguzīte" bija uzrakstīta latviešu valodā, pēc tam arī krievu un angļu valodās. Savukārt pēc viena no saviem koncertiem satiku franču meiteni, kura burtiski iemīlējās šajā dziesmā un piedāvāja tās vārdus pārtulkot franču valodā. Dziesma ir pilna ar pozitīvām emocijām un cerībām uz labākiem laikiem," gandarīta par paveikto ir Agnese.

Mūziķe piebilst, ka dziesmas turpmāko likteni saredz kā internacionālu projektu, kas varētu skanēt Latvijā, Francijā, Vācijā, Šveicē, Belģijā, Krievijā, Anglijā un citās pasaules valstīs. "Viens no Skotijas radiostacijām izveidoja dziesmas mash up no visām četrām valodām, lai priečētu savus klausītājus no 205 valstīm. Proti, apvienojot vairākas jau ieskaņotas dziesmas, tapa vēl viena jauna dziesma. Savukārt, skatoties uz tādām pasauleišenām dziesmām kā "Tones & I – Dancing Monkey", "Ylvis – The Fox", "Psy - Gangnam Style", "Axel F - Crazy Frog", ticu, ka arī mana dziesma var gūt panākumus. Protams, apzinos, ka pie šī projekta vēl jāpiestrādā, lai iegūtu vislabāko rezultātu, bet nesaubos, ka dziesmai ir liels potenciāls. Jāpiebilst, ka ļoti daudzi cilvēki mani mudinājuši, lai ar šo dziesmu piesakos Eirovīzijai. Viņi uzskata, ka tā ir piemērota šāda mūzikas pasākuma auditorijai. Dzīvosim un redzēsim, kādi tad būs likteņa turpmākie plāni!" apņēmības pilna ir Agnese.

18.novembra
svinības
Viljākā. Jau
par tradīciju
Viljākā
Latvijas
dzimšanas
dienā
kļuvusi
latvju zīmu
veidošana
no svecītēm.

Foto A.Baltīns

"Brīvībai dzimu, par brīvību kritu..." Rudens lapu ieskauts piemineklis Stompaku purvā nacionālo partizānu piemiņai.

Foto A.Baltīns

Arī telefona kamerai nav ne vainas

"Man pret to nav nekādu pretenziju, jo arī tā var sevi pilnveidot, ieraudzīt kadru, noķert momentu. Ja to pratīsi izdarīt telefonā, varēsi arī fotokamerā, kur lodziņš jeb actīja ir vēl mazāka. Būtība jau nemainās. Piemēram, eju un redzu: o, cik foršs kadrs! Bet nav līdzīgi fotokameras, vien telefons... Nobildēju ar telefonu. Ja nebūtu ne viena, ne otra, moments būtu pazudis uz neatgriešanos. Sociālajos tīklos telefona bildes ir atbilstošas tās vietnes formātam, arī izšķirtspēja jaunajiem telefoniem ir ļoti laba," atzīst Alvis. Viņš uzskata, ka jēga ir bildes saturam, vēstijumam.

Biti vai taurenī var gaidīt stundām

Tie, kam fotomāksla nav hobījs un viņi ar to nenodarbojas, pat prātā neienāks, cik laika jāpavada, lai noķertu labu kadru. "Ikdienā redzam, cik apkārt ir skaisti – zied ziedi, lido bitītes, bet, ja paņem rokās telefonu vai fotoaparātu un vēlies iemūžināt kadru, skatījums izmainās. Protams, var neko negaidīt un bildēt, kā pagadās, bet fotogrāfam jāgaida. Arī es sēžu vai stāvu pie koka, vai pat metos rāpus plāvā un gaidu... gaidu mirkli. Bites apkārt zum, lido, bet es gaidu, mēģinot noķert tikai to vienu biti ar ziedputekšņiem uz kājiņām. Tā sanāk stāvēt stundām,"

Alvis turpina mācīties, jo tikai tā veidojas izpratne, kādu foto vēlies izveidot. Viņam labāk patik krāsū foto, jo, viņaprāt, ar krāsū skatītājam var pastāstīt vairāk: "Kāpēc noliegt krāsas, ja tās ir mums visapkārt? Tās jāizmanto, jo nedzīvojam taču melnbaltā pasaule!"

Brīvbrīdi sagatavoja Z.Logina

NEDĒLĀS CITĀTS

"Kam ir jautrs prāts, tas arī caur uguni izies!"

(No divu iedzīvotāju sarunas)

Redakcija atvainojas visiem, kurus "Cilvēkzinās" aizvainojušas vai aizvainos

Latviskā dzīvesziņa

Mārtiņdiena arī pandēmijā ir Mārtiņdiena

Irena Tušinska

Pandēmijas aizliegumu dēļ Mārtiņdienas svinības mācību iestādēs šogad notika citādāk. Dažas skolas no svētku atzīmēšanas atteicās vispār, citas pielāgoja tos esošajiem apstākļiem, ierasto tirdziņu vietā jaunāko klašu un pirmsskolas grupiņas rikojot masku un zimējumu konkursus, kopā dziedot dziesmas un ejot Mārtiņdienas rotaļās. To mācību iestāžu vidū, kas arī sarežģītajos apstākļos nolēma godināt senlatviešu ticējumus, bija Rugāju vidusskola, Bērzpils pamatskola un tās Krišjānu filiāle.

Svinot Mārtiņdienu, apgūst zinības

Rugāju vidusskolas 1.klases audzinātāja IVETA USENIECE kopā ar saviem 14 audzēķiem Mārtiņdienā pārspreida senlatviešu ticējumus. "Mārtiņdienā jāvēro, kādi būs laikapstākļi, tad varot zināt, kāda būs ziema. Viens no bērnu uzdevumiem bija, skatoties uz zimējumiem, mēģināt sakārtot tautasdzesmu rindiņas pareizā secībā. Piemēram, "Es atvēru nama durvis, / Mārtiņdienu gaidīdam. / Jau dzirdēju pagalmā/ vara važas nozvadzam," dažus no uzdevumiem atklāj skolotāja. Pirmklasnieki apguva arī senlatviešu rakstus, izgatavoja ķekatu maskas un dižoja ar tām. Visas mācību stundas bija veltītas Mārtiņdienai – reizē ar tradīciju izzināšanu bērni apguva gan lasītprasmi, gan rēķināšanu un citas zināšanas. Pat svešvalodu stundās, izgatavojoj papīra maskas, viņi mācījās angļu valodas vārdus. Bet dienas noslēgumā notika masku apbalvošana. Savukārt nākamajā dienā, svinot Lāčplēša dienu, klases meitenes pārsteidza puišus ar dažādiem pārbaudījumiem, kā arī visi kopā pētīja Lāčplēša ordeni un uzzināja tā nozīmi, atpazina Lāčplēša diejas simbolus, noskatījās filmu "Mans zelts", bet mūzikas stundā mācījās dziedāt himnu.

Maskas gan uz galvas, gan uz sejas

Rugāju vidusskolas 3.klases skolotāja VELTA KADAKOVSKA pastāstija, ka, līdzīgi kā citās klasēs, viņas audzēķni izgatavoja ķekatu maskas, apguva Mārtiņdienas ticējumus, gāja rotaļās un cienājās ar saldumiem: "Bērni paši bija sagatavojuši rotaļas un paši tās vadīja. Tāpat pastāstīju par dažām šīs dienas tradīcijām – gaiļa cepeša pagatavošanu, par to, ka līdz šai dienai zemei jābūt apstrādātai, pagrabiem – pilniem un tam-līdzīgi." Skolotāja priecājas, ka bērni jau daudz ko zina par Mārtiņdienu, jo šīs zināšanas apguvuši iepriekšējos gados, piedaloties svētku pasākumos un tirdziņos, kad vēl bija atļauts svinēt plašāk. "Ari šoreiz viņi gribēja rikot tirdziņu, diemžēl epidemioloģiskie apstākļi to neļāva. Savulaik tirdziņos aktīvi tirgojāmies un dziedājām. Šogad viss notika daudz vienkāršāk, tikai klašu kolektīvos," skaidro pedagoģe. V.Kadakovska atklāj, ka bērni jau pieraduši pie aizliegumiem un tos labi pārzina, tāpat ir pieņēmuši, ka ikdienā skolā jāvalkā sejas maskas. "Mārtiņdienā mums bija maskas gan uz galvas, gan uz sejas," smej skolotāja.

Svētkus var radīt arī attālināti

Atšķirīgas Mārtiņdienas svinības šogad izvērtās Rugāju vidusskolas 2.klases skolēniem

un viņu audzinātāji AGITAI KUKURĀNEI – viņi šos svētkus sagaidīja attālināti. Klases kolektīvs paguva vien sagatavoties svinībām, kad uzzināja, ka diemžēl jādodas karantīnā. "Taču tematiskais rīts Zoomā izdevās diezgan labi. Es pati biju pārgērbusies par gaili, arī bērni bija uzlikuši pašu darinātās maskas un skaitīja pantiņus, izmantojot dažādas kustības. Saņēmām arī virtuālus Mārtiņdienas sveicieņus no 1. un 3.klašu kolektīviem, kuri turpina mācīties klātienē," stāsta skolotāja. Pateicoties V.Kadakovskai, otrklasnieki Mārtiņdienai veltītās zinības apguva interaktīvā veidā: "Manis tēlotajam gailim bija notikusi nelaime – peles izgrauzušas no Mārtiņdienas dzeļoļiem vārdus. Skolēniem vajadzēja ievietot pantiņos pareizos vārdus. Tad, rībinot kājas un rokas, skaitījām Mārtiņdienas pantiņus un lasījām par šīs dienas nozīmi un ticējumiem. Gribējās, lai bērniem rodas svētku sajūta."

Neraugoties uz pandēmiju, aktīvi Mārtiņdienas svinēšanā iesaistījās arī Bērzpils pamatskolas jaunāko klašu un pirmsskolas audzēķi. Viņi zīmēja Mārtiņgailus, gāja rotaļās, skaitīja tautasdzesmas, izgatavoja ķekatu maskas, kā arī izzināja tautas tradīcijas un ticējumus. Arī Bērzpils pirmsskolas Krišjānu filiāles pirmsskolas izglītības grupiņa Mārtiņdienu ieskandināja skaļi – bērni skandēja tautasdzesmas, darināja maskas, dziedāja un gāja rotaļās.

Skolotāji arī svin Mārtiņus

Pirmsskolas skolotāja INGA ŠUBENIECE Mārtiņdienā gaili nekāva, toties vēroja dabas parādības, lai redzētu, vai piepildīsies Mārtiņdienas ticējumi: "Spriežot pēc šīs Mārtiņdienas, ziema laikam būs sulta. Bet parasti vēlāk aizmirstu pavērot, vai paregojums piepildīs, vai nē."

Savukārt Rugāju vidusskolas skolotāja Iveta Useniece pēc darba mājās atbrauc tik nogurusi, ka svinībām vairs nav spēka. "Manas tradīcijas pēc skolas ir sanest malku, izkuriņāt krāsnsi, sagatavot vakariņas un pāveikt ikdienas darbus," smej skolotāja. Iveta nav ipaša tradīciju kopēja. Viņas gīmenē visi esot praktiskas dabas cilvēki. Toties viņa atceras, ka tēvs vienmēr teicis, ka līdz Mārtiņiem visiem rudens lauku darbiem jābūt apdarītiem. "Taču tā kā mana dzīve pait skolā, varu teikt, ka esmu gājusi gan masku gājienos, gan uzņēmuši citus ķekatniekus, gan, ievērojot senlatviešu tradīcijas, klājusi galdu un cienājusi ciemiņus. To visu esmu darījusi," apgalvo Iveta. Vai mūsdienās Rugāju ļaudis turpina piekopt senās Mārtiņdienas tradīcijas? Iveta uzskata, ka zināmā mērā tā ir: "Visi taču zina, ka Mārtiņos jākauj gailis, jātaisa desas. Tajā vakarā nedrīkst adit, jo dzimst ragaini jēri. Domāju, ka tradīcijas vairāk jāpārzina meitenēm, jo puiši tāpat darīs to, ko meitenes liks."

Savukārt Rugāju vidusskolas skolotāja Velta Kadakovska brīnās: "Kā tad bez vistas cepeša Mārtiņdienā? Protams, mums mājās vakarā tas bija galda. Tagad esam vairs tikai divatā ar vīru, bet, kad mājās dzivoja bērni, svinējām vēl vairāk. Bet vistas cepetis bija arī šoreiz. Ari pagrabi jau pilni – krajumi zemai sagatavoti." Diemžēl ķekatās iet šoreiz nebija iespējams. Tomēr citugad ķekatās Velta gāja labprāt, biežāk gan ap Ziemassvētkiem, nevis Mārtiņos. Skolotāja spriež, ka laukos cilvēki vairāk ievēro senās tradīcijas, nekā pilsētās: "Toties pilsētās tagad populārs ir Helovīns!"

Foto - no personīgā arhīva

Gribam iet ķekatā! Bērzpils pamatskolas 1. – 3.klašu audzēķi Mārtiņdienas tradīcijām pievērsās gan vizuālās mākslas, gan latviešu valodas stundās, izgatavojoj ķekatu maskas, kā arī izzinot šo svētku tradīcijas un ticējumus.

Foto - no personīgā arhīva

Veido gaiļus no plastilīna uz zoss spalvām. Rugāju vidusskolas pirmsskolas grupiņas "Mārītes" skolotāja Inga Šubeniece pastāstīja, ka vidējās grupiņas bērnu uzdevums bija, izmantojot zosu spalvas un plastilīnu, izveidot svētku simbolus – mazus gaiļus ar asti un spārniem. "Dziedājām arī dziesmas par Mārtiņiem, gājām kustību rotaļās. Vienā no tām bērni ķēra viens otru krāsinājis gaiļa astes," pastāstīja skolotāja, piebilstot, ka maziem bērniem šie svētki vairāk saistās ar vizuālo tēlu – gaiļi. I.Šubeniece atklāj, ka bērni jau pieraduši pie pandēmijas aizliegumiem. Tā kā kontaktēšanās ar savas grupas bērniem nav liegta, viņi tos neizjūt tik sāpiģi: "Sie bērni patiesībā citu dzīvi nav redzējuši, jo to, kā bija agrāk, viņi īsti neatceras." I.Šubeniece secina, ka Mārtiņdienai tūlīt sekot Lāčplēša diena un valsts dzimšanas diena, tādēļ novembrī vairāk paitet patriotiskās noskaņas: "Grupas telpas noformējam patriotiskās sarkanbaltsarkanās krāsās, ar auseklīšiem, uz galddiem izvietojam svecites burciņas. Lāčplēša dienā klausījāmies himnu, paskatījāmies patriotiskas multfilmas, padziedājām, bet pastaigas laikā pievērsām uzmanību izkārtajiem karogiem."

Foto - no personīgā arhīva

Iesaistās arī skolotājas. Rugāju vidusskolas 2.klases skolotāja Agita Kukurāne pārtapa par gaili, lai iepriecinātu savus audzēkņus "Zoom" nodarbībā.

Zīmē Mārtiņdienas simbolu. Bērzpils pamatskolas pirmsskolas grupiņas audzēknis, trīsgadīgais Oskars Žigurs, Mārtiņdienas gaili iztēlojās šādi.

Foto - no personīgā arhīva

Pirmdienas, 22.novembris

LTV 1

- 6.00 "Latvijas valsts himna".
- 6.02 "Vides fakti". Atk.
- 6.30 "Rīta Panorāma".
- 8.35 "Milas viesulis 17". Seriāls.
- 9.30 "Mana vienīgā 3". Seriāls.
- 10.25 "Man izdosies!" Seriāls.
- 11.15 "Sūne pret Sūni". M.f.
- 12.50 "Ralfs gatavo". Atk.
- 13.05 "Zaļais pieskāriens". Dok. filma.
- 13.25 "Zalgalvis".
- 13.45 "Latvijas sirdasdžiesma". Atk.
- 14.45 "Cītādi latviskais. Kaimiņi".
- 15.15 "Krustpunktā".
- 16.10 "Mana vienīgā 3". Seriāls.
- 17.05 "Milas viesulis 17". Seriāls.
- 18.00 "Dienas ziņas".
- 18.55 "Residents". Analitisks raidījums.
- 19.10 "Aizliegtais paņēmiens".
- 20.00 "Panorāma".
- 20.37 "Šodienas jautājums".
- 21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts".
- 21.55 "Sporta studija".
- 22.40 "Nakts ziņas".
- 22.55 "Kultūrdeva". Atk.
- 23.50 "Kultūršoks". Atk.
- 0.05 "1:1. Aktuālā intervija". Atk.
- 0.55 "Pasaules panorāma". Atk. Raid. par ārpolitiku.
- 1.30 "Residents". Analitisks raidījums. Atk.
- 1.45 "Atslēgas". Atk.
- 2.00 "Šodienas jautājums". Atk.
- 2.20 "Kas notiek Latvijā?"
- 3.40 "Sporta studija". Atk.
- 4.25 "Karaliste". Atk.

LTV 7

- 4.50 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.
- 5.30 "Es - savai zemitei". Atk.
- 6.00 "Latvijas valsts himna".
- 6.02 "1000 jūdžes Ķīnā". 1.sēr.
- 6.30 "Vienmēr formā! Deutsche Welle žurnāls".
- 7.00 "Sievā uz pilnu slodzī". Seriāls.
- 7.55 "Te!" Atk.
- 8.50 "Daudz laimes, jubilār!" Atk.
- 9.25 "Pārtikas revidents". Atk. Analitisks raidījums.
- 10.10 "Ķepa uz sirds". Atk.
- 10.40 "Eiropa koncerts. Deutsche Welle žurnāls".
- 11.25 "2018. Latvijas hronika. Sandijs Semjonovs". Atk.
- 11.40 "2018. Latvijas hronika. Inese Klāva". Atk.
- 11.55 "No pusvārda". TV spēle. Atk.
- 12.50 "Ezera sonāte". Filmas arheoloģija.
- 13.45 "Pasaules čempionāts hokejā 2018. Krievija - Zviedrija".
- 15.55 "Labākais no Euromaxx. Deutsche Welle žurnāls".
- 16.25 "Dziedējošā daba". Dok. filma.
- 17.20 "Vienna planēta, septiņas pasaules". Dok. filmu cikls.
- 18.10 "Komisārs Reksis 10". Detektīvseriāls.
- 19.00 "Šovakar. RUS.LSM.LV ziņas".
- 19.25 "Izdzīvošana mežā". Dok. filmu cikls.

- 20.15 "Zaļais pieskāriens". Dok. filma.
- 20.30 "IT komanda". Seriāls.
- 21.00 "Šerifs 6". Detektīvseriāls.
- 22.00 "Mīsdomas slepkavības". Detektīvseriāls.
- 23.45 "Pasaules čempionāts hokejā 2019. Latvija - Itālija".
- 1.45 "Labākais no Euromaxx. Deutsche Welle žurnāls".
- 2.15 "Pie stūres. Deutsche Welle žurnāls".
- 2.45 "Te!" LV jaunatklāšanas raidījums. Atk.
- 3.40 "Dzintara puse". Atk.
- 4.10 "Ķepa uz sirds". Atk.
- 4.40 "Daudz laimes, jubilār!" Atk.
- 5.20 "Pārtikas revidents". Atk.

TV 3

- 6.25 "900 sekundes".
- 8.45 "Bondi vetārsti 6". Dok. seriāls.
- 9.45 "Nemilētie 3". Seriāls.
- 10.20 "Meitenes". Seriāls.
- 10.55 "Mazas telpas - lielas idejas!". Realitātes šovs.
- 11.55 "Televeikala skatlogs".
- 12.25 "Mani virtuves noslēpumi 10". Realitātes seriāls.
- 14.40 "Alise Nevēra 13". Seriāls.
- 15.50 "Nekā deklarējama. Jaunzēlande 7". Realitātes šovs.
- 16.55 "Skolotājs 3". Seriāls.
- 18.00 "TV3 ziņas išumā".
- 18.10 "Gandrīz ideālas vakariņas 11". Izklaidējošs raidījums.
- 19.10 "Bez tabu".
- 20.00 "TV3 ziņas".

- 20.40 "Degpunktā 11".
- 21.05 "Riga 56%/24%".
- 21.10 "Nemilētie 3". Seriāls.
- 21.45 "Saimnieks meklē sievu 6". Realitātes šovs.
- 22.50 "Ārpus kontroles: Fukushima". Dok. filma.
- 24.00 "Kāpēc viņi dara tā".
- 0.35 "Autoziņas 11".
- 1.10 "Nekā personīga".
- 2.10 "Jātnieku policija". Seriāls.
- 3.10 "UgunsGrēks 14". Seriāls.
- 5.00 "Grizijs un lemingi". Multfilma.
- 5.20 "Rītdiena pierder mums". Seriāls.

TV3 Life

- 6.00 "Sirds dakteris 2". Seriāls.
- 6.50 "Intrigante 5". Seriāls.
- 7.50 "Vakariņās - bijušais". Realitātes šovs.
- 8.25 "Būvējot sapni". Realitātes seriāls.
- 9.30 "Televeikala skatlogs".
- 9.50 "UgunsGrēks 4". Seriāls.
- 12.20 "Televeikala skatlogs".
- 12.50 "Grejas anatomija 12". Seriāls.
- 14.45 "Viņas melo labāk 9". Seriāls.
- 15.20 "Krāpniece". Seriāls.
- 16.25 "Mani mīlie meli". Seriāls.
- 17.25 "Miljonus vērti īpašumi 5". Realitātes šovs.
- 18.30 "Doktors Hauss 3". Seriāls.
- 20.30 "Viņas melo labāk 9". Seriāls.
- 21.00 "Ziemassvētki Glenbrukā". Mākslas filma.
- 23.00 "Bagātnieku dakteris 3".

Otrdienas, 23.novembris

LTV 1

- 6.00 "Latvijas valsts himna".
- 6.02 "Ķepa uz sirds". Atk.
- 6.30 "Rīta Panorāma".
- 8.35 "Milas viesulis 17". Seriāls.
- 9.30 "Mana vienīgā 3". Seriāls.
- 10.25 "Man izdosies!" Seriāls.
- 11.10 "Pinokio". Filma bērniem.
- 12.50 "Gudrs, vēl gudrāks". Atk.
- 14.00 "Sporta studija". Atk.
- 14.45 "Cītādi latviskais. Kaimiņi". Atk.
- 15.15 "Krustpunktā".
- 16.10 "Mana vienīgā 3". Seriāls.
- 17.05 "Milas viesulis 16". Seriāls.
- 18.00 "Dienas ziņas".
- 18.56 "Ceturtā studija".
- 19.30 "Province".
- 20.00 "Panorāma".
- 20.37 "Šodienas jautājums".
- 21.10 "Gada balvas teātri Spēlmaju naktis apbalvošanas ceremonija".
- 23.45 "Cukura smiltis". Mākslas filma.
- 1.20 "De facto". Atk.
- 2.00 "Šodienas jautājums". Atk.
- 2.20 "Ceturtā studija". Atk.
- 2.50 "1:1. Aktuālā intervija". Atk.
- 3.35 "Aculiecinieks". Atk.
- 3.55 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk.
- 4.35 "Province". Atk.
- 5.05 "Vides fakti". Atk.
- 5.31 "12 elementi ainavā". Atk.

LTV 7

- 6.00 "Latvijas valsts himna".
- 6.02 "1000 jūdžu Ķīnā". 2.sērija.
- 6.30 "Eiropa fokusā. Deutsche Welle žurnāls".
- 7.00 "Sievā uz pilnu slodzī". Seriāls.
- 7.55 "LV jaunatklāšanas raidījums Te!". Atk.
- 8.50 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.
- 9.40 "Sporta studija. Aizkulises". Atk.
- 10.40 "Nošu spēles". Atk.
- 12.00 "No pusvārda". TV spēle. Atk.
- 12.55 "Man izdosies!" Seriāls.
- 13.45 "PČ hokejā 2018. Krievija - Kanāda". Atk.
- 16.05 "Vienmēr formā! Deutsche Welle žurnāls".
- 16.35 "Izdzīvošana mežā". Dok. filmā. 1.sērija.
- 17.20 "Visuredzošas acis". Dok. filmu cikls.
- 18.10 "Komisārs Reksis 10". Detektīvseriāls.
- 19.00 "Šovakar. RUS.LSM.LV ziņas".
- 19.25 "Izdzīvošana mežā". Dok. filmā. 2.sērija.
- 20.15 "Zaļais pieskāriens". Dok. filma.
- 20.30 "IT komanda". Seriāls.
- 21.00 "Šerifs 6". Detektīvseriāls.
- 22.00 "Vikingi". Seriāls.
- 22.45 "Dienestu pildot 4".

- Detektīvseriāls.
- 23.45 "PČ hokejā 2019. Latvija - Čehija". Atk.
- 1.50 "Vienmēr formā! Deutsche Welle žurnāls".
- 2.20 "Eiropa koncerts. Deutsche Welle žurnāls".
- 3.10 "Te!" LV jaunatklāšanas raidījums. Atk.
- 4.05 "Sporta studija. Aizkulises". Atk.
- 5.05 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.
- 5.55 "Dari pats". Dok. filma.

TV 3

- 6.25 "900 sekundes".
- 8.45 "Gandrīz ideālas vakariņas 11". Izklaidējošs raidījums.
- 9.45 "Nemilētie 3". Seriāls.
- 10.25 "Mazas telpas - lielas idejas!". 4". Realitātes šovs.
- 11.25 "Televeikala skatlogs".
- 11.40 "Gēnijs uzvalkā 3". Seriāls.
- 12.40 "Mani virtuves noslēpumi 11". Realitātes seriāls.
- 14.40 "Alise Nevēra 13". Seriāls.
- 15.50 "Nekā deklarējama. Jaunzēlande 7". Realitātes šovs.
- 16.55 "Skolotājs 3". Seriāls.
- 18.00 "TV3 ziņas išumā".
- 18.10 "Gandrīz ideālas vakariņas 11". Izklaidējošs raidījums.
- 19.10 "Bez tabu".
- 20.00 "TV3 ziņas".
- 20.45 "Degpunktā".
- 21.10 "Nemilētie 3". Seriāls.

- 20.45 "Modes skrējens". Realitātes šovs.
- 22.50 "Stampauna". Seriāls.
- 23.55 "Asinainie dārgumi". Seriāls.
- 0.50 "Rezidents 2". Seriāls.
- 2.40 "Jātnieku policija". Seriāls.
- 3.45 "UgunsGrēks 14". Seriāls.
- 5.00 "Grizijs un lemingi". Multfilma.
- 5.50 "Rītdiena pierder mums". Seriāls.

TV3 Life

- 6.00 "Sirds dakteris 3". Seriāls.
- 6.50 "Intrigante 6". Seriāls.
- 7.50 "Viņas melo labāk 9". Seriāls.
- 8.25 "Būvējot sapni". Realitātes seriāls.
- 9.30 "Televeikala skatlogs".
- 9.50 "UgunsGrēks 4". Seriāls.
- 12.20 "Televeikala skatlogs".
- 12.50 "Grejas anatomija 12". Seriāls.
- 14.45 "Viņas melo labāk 9". Seriāls.
- 15.20 "Krāpniece". Seriāls.
- 16.25 "Mani mīlie meli". Seriāls.
- 17.25 "Miljonus vērti īpašumi 5". Realitātes šovs.
- 18.30 "Doktors Hauss 3". Seriāls.
- 20.30 "Viņas melo labāk 9". Seriāls.
- 21.00 "Ziemassvētki Glenbrukā". Mākslas filma.
- 23.00 "Bagātnieku dakteris 3". Seriāls.
- 23.55 "Dzīvīte brīvdienās". Televeikala skatlogs".
- 0.30 "Mani mīlie meli". Seriāls.

Vārdadienu svīti: Zigfrīda, Zigrīda, Zigrīds

- 1.20 "Sievišķīgās atriebības 2". Seriāls.
- 2.30 "Viņas melo labāk 6". Seriāls.
- 5.00 "Džāda Itālijā". 13.sērija.
- 5.30 "Ticīgo uzvaras balss".

TV24

- 6.00 "Vēlais ar Streipu". Atk.
- 6.30 "Zīņu Top". Atk.
- 7.00 "Dienas personība". Atk.
- 7.30 "Aktualitātes".
- 8.00 "Meli un fakti". Atk.
- 8.30 "Dzīvīte". Atk.
- 9.00 "Dabas tops". Atk.
- 9.30 "Dienas personība".
- 10.00 "Pilna bilde". Atk.
- 11.00 "Nacionālo interešu klubs". Atk.
- 12.00 "La dolce vita ar Roberto. Zelta recepte".
- 13.00 "Dr. Apinis".
- 14.00 "Globuss". Atk.
- 15.00 "Žīk".
- 15.30 "Meli un fakti". Atk.
- 16.00 "Dienas personība". Atk.
- 16.30 "Zīņu Top".
- 17.00 "Preses klubs".
- 18.30 "Uz linijas".
- 19.00 "La dolce vita ar Roberto. Zelta recepte". Atk.
- 20.00 "Rītdienas ES".
- 20.30 "Vēlais ar Streipu".
- 21.00 "Kārtības rullis".
- 22.30 "Vēlais ar Streipu".
- 23.00 "Preses klubs". Atk.

Laikrakstu "Vaduguns" 2022.gadam izdevīgāk abonēt!

Mēs strādājam. Gaidām redakcijā darba dienās no plkst. 8.00 līdz 16.00.

Saruna ar zemessargu un stipru tēvu

Ar pieredzi karstajos punktos un degsmi sargāt dzimteni

Jau rītdien apritēs 103 gadi, kopš 1918.gada 18.novembrī tika pasludināta Latvijas valsts neatkarība. Šī diena simbolizē senču vienotību un ērkšķiem klāto ceļu cīņā par brīvību, bet mūsu svēts pienākums ir ar godīgu darbu un milestību pret līdzcilvēkiem allāz turēt augstā godā savulaik akmenī cirstos brīvības cīņu ideālus. Ar šādu dzīvesziņu ikdienas gaitās dadas arī Zemessardzes 31.kājnieku bataljona 1.kājnieku rotas virsseržants DAINIS LAICĀNS, kurš sarunā pastāstīja par savu ceļu līdz dienestam bruņotajos spēkos un atklāja, cik ļoti liela nozīme ir specīgai ģimenei.

Pagājuši divi gadi, kopš Balvos, Raiņa ielā 52, atklāja Zemessardzes 31.kājnieku bataljona rotas atbalsta punktu. Kā norit darbs?

-Tāpat kā līdz šim. Joprojām rotas atbalsta punkts atvieglo iespēju Balvu un tuvējo novadu iedzīvotājiem pievienoties Zemessardzei, ļauj efektīvāk pildīt bataljona administratīvās funkcijas un darbojas kā pulcēšanās punkts apmācībām un citām aktivitātēm zemessargiem no Balviem un tuvējās apkārtnes. Balvu zemessargiem vairs nav arī jādodas uz Alūksni, lai kārtotu dažādas formalitātes. Atgādinu, ka rotas atbalsta punktā Balvos var pieteikties arī dienestam Zemes sardzē, kas darbojas pirmdienās un ceturtdienās no pulksten 8.30 līdz 17. Ja tomēr šajās dienās nav iespējams ierasties, var sazināties ar mani pa tālruni 29327622 un vienoties par citu laiku. Uz šo tālruni var arī zvanīt, lai, sakarā ar Covid-19 valstī ieviestajiem ierobežojumiem, precīzētu iespējas tikties klātienē.

Kāds bija Jūsu ceļš preti dienestam Zemessardzē?

-Esmu dzimis Balvos, bet bērnības dienas pavadīju Viķsnā, kur dzīvoja gan mani vecvecāki, gan arī vecāki. Turpinājumā sekoja mācības Viķsnas pamatskolā. Jāpiebilst, ka Stacijas pamatskolas Viķsnas filiālē par skolotāju joprojām strādā mana krustmāte Aina Šņukute. Vai man tādēļ mācībās bija kādas atlaides? Ar smaidu sejā jāsaka, ka gluži pretēji, - brīva vāja man nudien netika dota. Savukārt vidējo izglītību ieguvu Balvu Valsts ģimnāzijā, pēc kā, tāpat kā daudziem citiem jauniešiem, sākās dilemmu un nākotnes profesijas meklējumu laiks. Tēvs vēlējās, lai mācības turpinu Latvijas Jūras akadēmijā, jo savulaik arī pašam bija sapnis apgūt jūrnieka profesiju. Tā šajā augstskolā nomācījos gadu, bet sapratu, ka tas mani īpaši nesaista. Nolēmu studijas pārtraukt un iestājos Rīgas Tehniskajā universitātē, lai apgūtu elektroinženiera zināšanas. Tomēr arī šī profesija nebija mans aicinājums. Rezultātā mani ceļi aizveda uz obligāto dienestu armijā Alūksnē, kur biju gadu. Tur pavadītais laiks man daudz deva, jo ikdienā nebiju kopā ar ģimeni, un armijas dzīve iemācīja klūt patstāvīgākam. Pēc obligātā dienesta paliku uzticīgs armijai un dienesta pienākumus devos pildīt uz Ādažiem. Savukārt pēc viena gada apmācībām, 2007.gada sākumā, devos misijā uz Irāku. Tā bija vērtīga pieredze, ko nevar atņemt nevienam karavīram, kurš tur bijis.

Daliba tamlīdzīgās starptautiskās misijās allaž saistās ar risku. Vai apziņa, ka jādodas pildīt pienākumus uz militāri karstajiem punktiem, bija iekšēji grūts pārbaudījums?

-Irākā pavadīju pusgadu, kopā ar vairākiem citiem balveniešiem dienējot Dīvānijas pilsētā. Atceros, ka pirms došanās misijā saņēmām ziņu, ka Irākā, nemieriņku uzstādīta spridzēkļa eksplozijā, gāja bojā divi Latvijas karavīri. Tas notika neilgi pirms Ziemassvētkiem, un šādas vēstis, protams, satricē... Tomēr nevienā brīdī prātā pat doma neienāca, ka no došanās misijā varētu atteikties. Stingri zināju, ka tas ir mans pienākums un ka to daru labu mērķu vārdā. To visu izrunājām arī iekšējā sapulcē ar kolēģiem un bijām absolūti pārliecīnāti, ka tobrīd doties misijā bija nepieciešams arī mūsu bojāgājušo biedru vārdā.

Kāds bija Jūsu ceļš uz Irāku un gūtā pieredze misijā?

-No Rīgas līdostas bija tiešais reiss uz Irākas kaimiņvalsti Kuveitu. Tur pavadijām apmēram nedēļu, lai aklimatizētos gan atšķirīgajiem (tuksnešainajiem un karstajiem) laika apstākļiem, gan arī citādai laika joslai. Savukārt jau ierodoties Irākā, notika karavīru rotācija, un pārņēmām rotas vadību.

Foto - no personīgā arhīva

Spēcīga ģimene! Dainis Laicāns stāsta, ka, sākot veidot ģimeni, saprata, ka tā būs kupla. Tam arī ir saprotams iemesls, jo gan Dainis, gan viņa sieva Jana nāk no daudzābēnu ģimenēm. Bet kāds ir stipras ģimenes noslēpums? Arī uz šo jautājumu atbildē nav tālu jāmeklē. Ikvienas ģimenes un arī visas Latvijas spēks slēpjās bērni. Par to nešaubās arī Dainis un Jana, kuri katru dzīves mirkli pavada ar domu, lai viņu atvases dzivotu mierā, saticībā un milestībā. Attēlā no kreisās pusēs – sieva Jana, Milēna (rokās), Kristers, Ralfs, D.Laicāns, Eduards un Naula.

Man bija uzticēti vada sakarnieka pienākumi. Jāteic, misijā piedzīvojām daudz un dažādus notikumus, tajā skaitā reālus draudus dzīvībai. Piemēram, misijas beigās saskaitījām, ka mūsu bāzi bija sasniegusi ap sešdesmit nemieriņku netiešās uguns lādiņi. Tās bija, piemēram, raķetes, kas tika izšautas no vairāku kilometru attāluma, un ar attiecīgu trajektoriju un lielu sprādzeni piezemējās mūsu bāzē. Šādās reizēs bija nekaņēdoties jāevakuējas uz iepriekš sagatavotiem bunkuriem. Savukārt citā gadījumā eskortējām amerikāņu sapierus. Tobrīd tika ziņots, ka uz viena no galvenajiem pārvietošanās ceļiem aizdegusies kravas automašīna. Amerikāņu karavīri pārbaudīja automašīnas apkārtņi un pārliecinājās, ka tā nav mīnēta. Kad aizbraucām uz bāzi, mums deva rīkojumu atgriezties atpakaļ pie degošās automašīnas, kur ieraudzījām, ka no transportlīdzekļa palicis vien melns plēķis. Izrādījās, automašīnā atradās liels daudzums sprāgstvielu, un tikai laimīgas sagadišanās pēc tās nespārīga brīdi, kad mēs pie transportlīdzekļa atradāmies tiešā tuvumā. Šādos brīžos sapratām, ka mūsu dzīvības sargāja augstāki spēki. Jāpiebilst, ka pirms došanās uz Irāku iepazinos ar savu tagadējo sievu Janu. Visā misijas laikā gan viņu, gan arī pārējos tuviniekus centos pasargāt un lieki nestāstīt to, kas varētu radīt uztraukumu.

Dienestā Zemessardzē esat jau nepilnus div-padsmit gadus. Kādas ir priekšrocības dienestam šajā bruņoto spēku struktūrā un armijā kopumā?

-Priekšrocības ir visdažādākās – sakot no personīgās izaugsmes, jaunu prasmju, iemaņu un zināšanu iegūšanas, beidzot ar karjeras perspektīvām un sociālajām garantijām. Dodoties uz armiju, jābūt gatavam arī izkāpt no savas komforta zonas. Tas ir ļoti būtisks, jo cilvēks kļūst patstāvīgāks, ir iespējams uz notiekošo paskatīties ārpus ierastajiem ikdienas rāmjiem, un tiek mācīts sadarboties vienotā komandā ar jebkuru cilvēku – arī tiem karavīriem, kuri ikdienā nav

savstarpēji pazīstami. Tas ir nopietns dzīves rūdījums, kas cilvēkā veido konkrētu vērtību skalu un rakstura īpašības. Tas ļoti palīdz ikdienas gaitās arī ārpus armijas. Īpaši var uzsvērt to, ka šobrīd armijā ir plašs iespēju spektrs, un ikiens var atrast savu nišu. Protī, ja cilvēks civilajā dzīvē ir muzikants vai, piemēram, garīdznieks, viņš ar to pašu var turpināt nodarboties bruņoto struktūru sastāvā. Piemēram, kāds zemessargs no Balvu novada šobrīd studē medicīnu ASV. Atgriezoties Latvijā, viņš būs karavīrs – glābējs ar ļoti labām zināšanām medicīnā.

Bez priekšīmīga dienesta Zemessardzē varat lepoties arī ar to, par ko dzīvē nav nekā svarīgāka – esat piecu bērnu tēvs.

-Esmu vīrs Janai un tēvs divām meitām un trīs dēliem – pirmdzimtajam Kristeram, Ralfam, Eduardam, Naulai un pašai mazākajai meitiņai Milēnai. Saka, ja ģimenē ir cilvēks, kurš pilda dienesta pienākumus, arī pārējie mājinieki ir teju tikpat lielā mērā iesaistīti dienesta darbā. Tā patiešām arī ir. Smejot varu teikt, ka nereti viens no sievas jautājumiem ir: "Kad tu būsi mājās?" Dienējot bruņotajos spēkos, cilvēkam tiek uzticēts zināms pienākumu apjoms, kas prasa rūpīgu un pašaizliežīgu to izpildi. Tomēr jautājumos, kas skar dienestu Zemessardzē, valda absoluēta sapratne. Protams, laiks jāvelta arī atpūtai. Ar sievu un abiem vecākajiem bērniem dejojam Viķsnas pagasta vidējās paaudzes tautas deju kolektīvā "Piesitiens". Patīk arī makšķerēt. Lielais loms man gan vēl priekšā!

Ko ikiens no mums var darīt, lai Latvija būtu spēcīga valsts?

-Svarīgākais, lai katrs no mums, dodoties savās ikdienas gaitās, savu darbu darītu ar vislabāko sirdsapziņu, ar milestību un cieņu attiektos gan pret paša, gan arī līdzcilvēku paveikto. Tad arī viss izdosies. Katram no mums jāsāk ar sevi pašu.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

**BALVU NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS
LĪDZ 2030.GADAM UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2021.-2027.GADAM
PROJEKTU PUBLISKĀ APSPRIEŠANA
NO 12.NOVEMBRA LĪDZ 13.DECEMBRIM**

Teritorijas attīstības plānošana ir veids, kā vadit mūsu nākotni, nosakot pašreizējo atrašanās vietu, iztēlojoties vietu, kur mēs gribētu būt nākotnē, un nolemjot, kā to sasniegt. Balvu novada ilgtermiņa attīstības vizija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa attīstības prioritātes ir definētas izstrādātajā Stratēģijā, bet, lai soli pa solim virzītos uz mērķu sasniegšanu, Balvu novada pašvaldība ir sagatavojuusi novada jauno Attīstības programmu – izvīzījusi darāmos darbus tuvāko septiņu gadu periodā

Attālinātā sanāksme MSTEAM platformā*:

23.NOVembrī PLKST. 17.30

* iepriekš reģistrēties nav nepieciešams, pieslēgšanās saite:

<https://ieej.lv/Sanaksme>

Iespēja iepazīties ar dokumentiem:

Balvu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.balvi.lv
Valsts vienotās ģeotelpiskās informācijas portālā geolatvija.lv
Klātienē (iepriekš vienojoties) Balvu novada administrācijā,
Viljakas pilsētas pārvaldē un novada pagastu pārvaldēs

Priekšlikumu iesniegšana:

LĪDZ 13. DECEMBRIM (IESKAITOT)

ievietojot pastkastē Balvu novada pašvaldības administrācijas ēkas 1.stāvā
sūtot pa pastu Balvu novada pašvaldībai
sūtot elektroniski uz e-pastu dome@balvi.lv
iesniedzot Valsts vienotās ģeotelpiskās informācijas portālā geolatvija.lv

PRIORITĀTES

SPECIALIZĀCIJA

MĒRĶI

PERSPEKTĪVA

PASĀKUMI

VĪZIJA

Balvu novada pašvaldība
Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu nov., LV-4501
dome@balvi.lv
+371 64522453

AICINĀM PIEDALĪTIES PUBLISKAJĀ APSPRIEŠANĀ!

Informē VUGD

Dūmu detektoram jābūt uzstādītam katrā mājoklī

Pērn stājās spēkā Ugunsdrošības noteikumu prasība – ikviens dzīvoklī jābūt vismaz vienam dūmu detektoram, bet privātmājā detektoram jābūt uzstādītam katrā stāvā. Privātmāja papildus jānodrošina arī ar ugunsdzēsības aparātu.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) statistika par šī gada deviņiem mēnešiem liecina, ka no valstī reģistrētajiem 5537 ugunsgrēkiem 26% jeb 1441 ugunsgrēks noticis mājokļos: 924 – daudzdzīvokļu ēkās vai dzīvokļos; 374 – individuālajās mājās; 114 – dārza mājās; 12 – vasarnīcās; 13 – cita veida būvēs.

Neraugoties uz prasību par obligātu dūmu detektoru uzstādīšanu, VUGD apkopotā informācija par notikumiem, kur bija iespējams iegūt ziņas par detektoriem, liecina, ka 50% gadījumu jeb 715 mājokļos, kur bija izcelies ugunsgrēks – dūmu detektori nebija uzstādīti. Savukārt 430 mājokļu ugunsgrēki tika laikus pamanīti, jo bija nostrādājis dūmu detektors, un mājokļu iemītniekiem bija iespēja novērst aizdegšanos tās sākuma stadijā vai atstāt piedūmotās telpas un izsaukt ugunsdzēsējus glābējus.

Tikai darbspējīgs dūmu detektors spēj glābt dzīvības

Šogad veiktajā VUGD pētījumā par Latvijas sabiedrības izpratni par rīcību ārkartas, katastrofu vai to draudu situācijās, 87% respondentu atbildēja, ka mājoklī ir uzstādīts dūmu detektors. Līdzīgi rezultāti bija arī Iekšlietu ministrijas veiktajā pētījumā, kur 81% respondentu vēstīja, ka ir uzstādījuši dūmu detektorus.

Iedzīvotājiem, kuri rūpīgi gādā par savu un tuvinieku drošību un ir uzstādījuši dūmu detektorus, atgādinām, ka ierīce ir regulāri jāpārbauda. Līdzīgi kā citām ierīcēm, arī dūmu detektoram ir savi lietošanas nosacījumi. Atkarībā no ražotāja nosacījumiem, reizi nedēļā vai reizi mēnesī būs jānospiež kontroles jeb testa poga, kas atrodas uz detektoru korpusa, un jāsagaida signāls. Ja detektors izplata skaņu, tātad tas ir darbspējīgs. Vismaz reizi gadā detektoru ieteicams atvienot no stiprinājuma pie griestiem un notīrīt putekļus no ierīces. Dūmu detektori darbojas uz baterijām, līdz ar to būs nepieciešams laikus nomainīt bateriju, par ko atgādinās arī pats detektors, raidot īsus skaņas signālus. Ierīces darbības pārbaudei nevajadzētu izmantot cigareti vai kādu citu dūmu avotu, jo darbspējīgs detektors, atpazīstot dūmus, turpinās dot nepārtrauktu, spalgu skaņas signālu.

Izglāb dzīvību – uzstādi mājoklī dūmu detektoru!

Šogad ugunsgrēkos gājuši bojā jau 78 cilvēki, un lielākā daļa no traģiskajām ugunsnelaimēm ir notikusi mājokļos. Visbiežāk ugunsgrēki izceļas diennakts tumšajā laikā, kad ugunsgrēku bijis grūti savlaikus pamanīt. Iespējamie iemesli visbiežāk ir saistīti ar neuzmanīgu rīcību ar uguni, trešdaļā gadījumu cilvēku bojājas iemesls ir saistīts ar neuzmanīgu smēķēšanu, piemēram, guļot divānā. Šie ugunsgrēki nav platības ziņā lieli, bet kaitīgākais ir tieši sadūmojums. Ja dūmu detektors būtu bijis dzīvoklī, iespējams, sadūmojums tikt savlaicīgi pamanīts un cilvēkam būtu bijusi iespēja izglābties.

Informē SPKC

Atgādinājums 50 – 74 gadus veciem iedzīvotājiem par valsts apmaksāto zarnu vēža profilaktisko testu

Zarnu vēzis ir trešā izplatītākā onkoloģiskā saslimšana Latvijā – katru gadu ar to saslimst vairāk nekā 1000 cilvēku, no kuriem lielākā daļa ir vecumā pēc 50 gadiem. Lai arī iedzīvotājiem vecumā no 50 līdz 74 gadiem reizi divos gados ir pieejams valsts apmaksāts un mājas apstākļos ērti veicams zarnu vēža profilaktiskais tests, kopumā atsaucība līdz šim ir bijusi zema – šogad deviņos mēnešos testu veikuši tikai 7,5% no mērķauditorijas iedzīvotājiem.

Turklāt SKDS aptaujas dati liecina, ka kopumā 47,7% mērķa grupas respondentu nav informēti par iespēju reizi divos gados bezmaksas testu saņemt. Tādēļ Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) kopā ar Veselības ministrijas (VM) un Nacionālā veselības dienesta (NVD) ekspertiem aicina iepazīties ar informatīvajiem materiāliem par testa veikšanu, kas ir sagatavoti kampaņas "Zarnu vēža profilaktiskais tests – Tavai veselībai un sirdsmieram!" ietvaros un, apmeklējot ģimenes ārstu, jautāt valsts apmaksātā zarnu vēža profilaktiskā testa komplektu. Testu varēs veikt mājas apstākļos. Savukārt aizpildīto testa komplektu var nogādāt laboratorijā, kas minēta nosūtījumā, vai atdot ģimenes ārstu praksē.

Rudens un ziemas periodā pacienti bieži apmeklē ģimenes ārstu praksi, kad primāri ir nepieciešams atrisināt akūtos veselības jautājumus, tāpēc SPKC, VM un NVD atgādina 50 – 74 gadus veciem iedzīvotājiem, ka ieplānoto vizīti var apvienot ar profilakses pasākumu, kas ir ārkārtīgi būtisks, un aicina savam ārstam pajautāt arī zarnu vēža profilaktiskā testa komplektu. Testu varēs veikt mājas apstākļos. Savukārt aizpildīto testa komplektu var nogādāt laboratorijā, kas minēta nosūtījumā, vai atdot ģimenes ārstu praksē.

Zarnu vēzis – klusi noritoša slimība

94% gadījumu zarnu vēzi atklāj pēc 50 gadu vecuma. Šīs slimības riska faktori ir:

● nepietiekami profilaktiskie izmeklējumi – zema zarnu vēža profilaktiskā testa veikšanas aptvere un risks, ka slimība var tikt atklāta noveloti. Šobrīd zemās atsaucības dēļ aptuveni pusē gadījumu zarnu vēzis tiek atklāts novēloti – 3. vai 4. stadijā, kad ārstēšanās process ir sarežģītāks un izmaksu ziņā dārgāks;

● neveselīgs un nesabalansēts uzturs – pārmērīga sarkanās gaļas (cūkgāja, liellopu gaļa, jēra gaļa) un gaļas izstrādājumu (desas, cisiņi, gaļas kūpinājumi utt.) lietošana, šķiedrvielām nabadzīgs uzturs;

● mazkustīgs dzīvesveids;

● liekais svars un aptaukošanās;

● smēķēšana;

● alkohola pārmērīga lietošana;

● ģimenes un personīgā slimību vēsture – lielāks risks saslimt ar zarnu vēzi ir tad, ja kādam ģimenē jau ir bijis zarnu vēzis vai polipi zarnās, vai ja kāds no radiniekiem slimis ar iekaisīgu zarnu slimību (čūlains kolīts vai Krona slimība).

Jāatceras, ka zarnu vēža izpausmes sākotnēji var nebūt jūtamas, neizraisīt sāpes, un tās var nepamanīt pat vairākus gadus, tādēļ īpaši svarīgi ir regulāri veikt zarnu vēža profilaktisko testu, arī tad, ja nekādu sūdzību nav.

Tests – veselībai un sirdsmieram

Zarnu vēža skrīnings ir valsts organizēta un apmaksāta profilaktiskā pārbaude iedzīvotājiem vecumā no 50 līdz 74

gadiem, kuras mērķis ir atklāt zarnu slimības, tai skaitā zarnu vēzi pirms simptomu parādīšanās. Profilaktiskais tests palīdz atklāt slēptās asinis vēdera izejas saturā, kas pašam ar aci nav saskatāmas. Zarnu vēzis jau agrinā stadijā izraisa niecīgu zarnu sieniņas asiņošanu. Asiņu piejaukumu fēcēm var radīt arī citas, t. sk., labdabīgas slimības, tādēļ pozitīvs testa rezultāts vēl nenozīmē, ka cilvēkam ir zarnu vēzis. Zarnu vēža profilaktiskais tests ir viegli veicams mājas apstākļos no vienas vēdera izejas un bez diētas ierobežojumiem.

Testa veikšanas kārtība:

Testa komplektu ir jājautā sava ģimenes ārsta praksē. Testa komplektā ietilpst testa stobriņš, nosūtījums, parauga savākšanas papīrs, aploksne un instrukcija testa veikšanai. Ja ģimenes ārsts vēl nav informējis par zarnu vēža profilaktiskā testa veikšanu, pacienti ir aicināti paši to pajautāt!

Testa stobriņu un aizpildīto nosūtījumu ievieto aploksnē, to aizlīmē, bet aploksnī ievieto maisījā ar speciālo aizdari. Maisījū ar aploksnī vienas darba dienas laikā nogādā ģimenes ārsta praksē vai laboratorijā, kas minēta nosūtījumā. Testa rezultāts tiek pacientam nosūtīts e-pastā, išziņā vai par to var uzzināt pie ģimenes ārsta. Saņemto rezultātu pacienti ir aicināti pārrunāt ar savu ģimenes ārstu!

Ja tests ir negatīvs, tas nozīmē, ka slēptās asinis paraugā nav atrastas un nākamā testa veikšanas reize jāieplāno pēc 2 gadiem. Ja tests ir pozitīvs, tas nozīmē, ka paraugā tika atrastas slēptās asinis, tomēr tas vēl nenozīmē vēzi, bet gan to, ka ir nepieciešami papildu izmeklējumi, par ko tālāk informēs ģimenes ārsts. Parasti kā nākamais izmeklējums tiek nozīmēta kolonoskopija.

Līdzjūtības

Tie savādi skumīgie mirkli...
Tad palīdzēt var tikai viens,
Ja kādu atmiņu gaišu
Tu savā dveselē sien.

(K.Apškrūma)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību
Nikuļu ģimenei, pavadot tuvu un
mīlu cilvēku **SOFIJU** Dieva valstībā.
Sporta un Zajās ielas kaimiņi

Pēdējo dziesmu tev dziedāšu **klusi**,
Dusi, manu māmulit, dusi.
Tavu milu, kas mūžos stīdz,
Savās dienās paņemšu līdz.
Dzives skumjājā brīdi, kad Mūžibas
celā jāpavada māmiņa un
vecmāmiņa

ANTONINA GREIŠKĀNE, mūsu
patiesa līdzjūtība **meitai Venerandai**
un **mazdēlam Egilam**.

Mājas kaimiņi: Kupču, Pasikovu,
Šmagru ģimenes, Ilga un Vilis

Manas gaitas nostraigātas,
Mana dzīve nodzīvota.
Nu aizeju mūža dusā
Baltā smilšu kalniņā.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ruditei**
Keišai ar ģimeni, MĀMINU un
VECMĀMIŅU mūžibā pavadot.
Māsas: Lūcija, Tatjana, Anna,
Benita, Malvine, Zenta, Arturs un
Silvija ar ģimenēm

Balts enģelis atnāca naktī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tur baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silti.
Pavadot mūžibā mūsu kora
ilggadējo dziedātāju
OLĢERTU LEIŠAVNIEKU, skumju
brīdi esam kopā ar **māsu Annu** un
izsakām dziļu līdzjūtību **sievai**,
bēriem un **pārējiem** **tuviniekiem**.
Senioru koris "Pilādzis" un diriģente

Tāda ir dzīve:
Upes plūst, saule mostas un riet.
Ikvienu Dievs savā laikā iezīmē
Un ceļu, pa kuru iet. (M.Sviķe)
Mūsu patiesa līdzjūtība ansambļa
krustmātei Annai Leišavniecei,
pavadot brāli **OLĢERTU** mūžibās
valstībā.
Kubulu jauktais vokālais ansamblis
un Maija

Balts enģelis atnāca naktī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tur baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silti.
Izsakām dziļu līdzjūtību **Dzidrai**,
meitas un dēla ģimenēm, tuvam
cilvēkam
OLĢERTAM LEIŠAVNIEKAM
aizejot Mūžibā.
Raiņa ielas 54.mājas kaimiņi

Krita priede, krita egle
Zemei gala nedabūja.
Krita mans augumiņš,
Tas dabūja zemei galu.
Izsakām visdzīlāko līdzjūtību
Aigaram Opīcānam un
tuviniekiem, TĒVU zaudējot.
Stacijas pamatskolas Višnas
filiales 6. un 9.klases skolēni un
audzinātāja

Pie tevis iesim, tēt, ar ziediem
baltiem,
Kad vasara tos bagātigi sniegs.
Ar eglu zariem sniegotiem un
saltiem,
Kad ziema smaržojošas puķes
liegs. (A.Vējāns)
Izsakām līdzjūtību **Vilnim un**
tuviniekiem, TĒTI smilšu kalniņā
pavadot.
Aigara ģimene

Paliks tavs darbīgais gājums –
Tik augligu mūžu neizdzēs riets.
Caur kokiem un bēriem būs
turpinājums
Tai Saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.
(K.Apškrūma)

Skumju brīdi mūsu patiesa līdzjūtība
Irēnai Loginai ar ģimeni, TĒVU,
VECTĒVU, SIEVĀSTĒVU Mūžibā
pavadot.
Jānis, Uģis, Laura

Mēs katrs kaut ko dārgu sevi
nesam,
Ir katram par ko smiet un as'ras liet,
Pa vienu ceļu atnākuši esam,
Pa vieniem vārtiem visiem jāaiziet.
(E.Zālīte)
Klusa un patiesa līdzjūtība **sievai**
Elzai, meitas Ilzes ģimenei, Aijai,
Iltaui un Elinai, pavadot
ALOIZU LOGINU mūžibās ceļā.
Kaimiņi: Pētera, Līvijas, Tamāras,
Laimoņa ģimenes, Anele,
Antonīna, Lilija

Milestības dzījām noadīts
Māmūlites mūža gājums.
Mazbēri un bēri – pavedieni,
Kuros paliek dzives turpinājums...
Izsakām līdzjūtību **Sandrai**
Kapteinai ar ģimeni un pārējiem
tuviniekiem, miļo MĀMINU,
VECMĀMIŅU mūžibās ceļos
pavadot.
Eglaines pamatskolas kolektīvs

Bet sirds siltums paliks,
Paliks vēl aiz tevis,
Un atmiņas kā maza saule degs.
(P.Priede)
Mūsu patiesa līdzjūtība un
mierinājuma vārdi **Zitai Sergai un**
tuviniekim, miļo MĀMINU
mūžibās ceļā pavadot.
Bijušie klasesbiedri un audzinātāja
Rugāju novada vidusskolā

Pārdod

Pārdod metāla jumtus un
noteksistēmas no ražotāja.
Cena no 6,50 EUR/m².
Tālr. 28382940.

Skaldita malka.
Cena 23 EUR/berkubā. Piegādes
apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod skalditu malku ar piegādi,
pussausa. Kravas cena - EUR 180.
Tālr. 26425960.

Pārdod skalditu malku, arī sausā.
Tālr. 29166439.

Z/S "Užgava" pārdod pārtikas
kartupeļus 'Vineta', 'Gala', galda
bieties. Tālr. 29432655.

Pārdod lopbarībai: kartupeļus,
burkānus, puscukurbetes,
cukurbetes, graudus. Piegāde.
Tālr. 25442582.

Z/S piedāvā jaunputrus, dējējvistas.
Pieteikumi pa tālr. 29186065.

Jaunputni, dējējvistas.
Tālr. 29424509.

Pārdod sīvēnus (bioloģiskie).
Tālr. 26617620.

Pārdod svaigu cūkgāju (svilinātu),
min. daudzums 1/4 (20 kg),
2,80 EUR/kg. Bezmaksas
piegāde.
Tālr. 28890462.

Pārdod Volvo V70, 2009.g., 2,4D,
manuāls, EUR 5300.
Tālr. 25333655.

Pārdod VW Golf 5, 2006.g., 1.9TDI,
hečbeks, TA 11.2022.g.
Tālr. 29328654.

Pateicība

No sirds pateicamies priesterim
Jurim, diakonam Ivaram par
sirsniņo izvadišanu, "Senda Dz" par
sagādāto atvadu mielastu, īpaša
pateicība apbedīšanas birojam
"Ritums", kā arī visiem, kuri bija
līdzās un palīdzēja šajā smagajā
dzīves brīdi, atvadoties no
mammas **Annas Terēzes Eidakas**.
DĒLI

Apsveikums

Kvēls sveiciens
Albertam Kopānam

dižajā 95 gadu jubilejā!

Veselibu, dzīvesprieku un Dieva svētību novēl
Alberta vecvecmāmiņas Monikas Boževnieces
brāļa Andreja Boževnieka mazmazbērni: Andris, Vija,
Aina, draudzenes Antonīna un Anna

Pērk

Z.s "Strautiņi"
IEPĒRK MĀJLOPUS.

Samaksa tūlītēja. Labas cenas.

Tālr. **29411033**.

IEPĒRK MĀJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparsparstrade.lv

Pērk izcirstus mežus,
1700 EUR/ha. Tālr. 28282021.

Pērk mežus, zemi, izcirtumus,
cirsmas. Tālr. 29433000.

Pērk mežus, cirsmas.
Tālr. 29419597.

Dažādi

Logi. Durvis.
Tālr. 26343039.

DZIRDĒS APARĀTI 29.novembrī
plkst. 10.00-13.00
Balvos, Bērzpils 50
Tālr. 26018483.

Dūmvadu, dabīgo ventilāciju,
apkures ierīcu, dūmeju apsekošana,
tīrišana, remonts, izgatavošana,
mūrešana, oderēšana, uzstādišana.
Celtniecības darbi, remontdarbi. Dūmu
detektori, uzstādišana. Materiālu
piegāde. Tālr. 22363236, 20404400.

Atrasts

Pie veikala "Labais" atrastas divas
atslēgas koka piekariņā ar uzrakstu
'Anita'. Tālr. 28361730.

Rugāju pagasta Daugasnē pieklidis
mazs, brūns sunitis. Saimniekam
zvanit pa tālr. 26528849.

Laikraksts visai ģimenei

Abonēšanas indekss - 3004

"Vaduguns" abonēšanas cenas 2022.gadam (EUR)

FIZISKĀM PERSONĀM	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
2021.gada 12 mēnešu abonentiem	5.60	16.80	33.00	61.60

Nepūšat, auksti vēji,
Lai guļ mana māmuliņa.
Mana mīla māmuliņa
Saldu miegu aizmiguusi.

(Latv.t.dz.)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību un
domās esam kopā ar Kristīni
Sergu, MĀMINU mūžībā pavadot.
Jēkabpils piegādes punkta kolektīvs

Cik grūti tīcēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.
Un tavu smaidu vienkāršu un siltu
Mums vajadzēs tik sirdis saglabāt.
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
dod spēku un atbalstu Kristīnei ar
mazo Ameliju un Zitai, pavadot
miļo māmīnu, vecmāmīnu
JANĪNU SERGU mūžības ceļā.
Maruku ģimene

Jau aizlido dzērves, kur ziedoņa
rits,
Un lidojot tālēs, tās sauc mani līdz.
Tās lido tik tālāk un neatbild man,
Aiz meža vien kļaigas kā atvadas
skan.

Cieņā noliecam galvas mūsu
bijušās kolēges
JANĪNAS SERGAS kopā pavadito

darba gadu priekšā un izsakām
patiesus līdzjūtību meitu Kristīnes un
Zitas ģimenēm, dzivesdraugam
Nikolajam un tuviniekim, viņu
pavadot mūžībā.

Bijušās p.s. "Rugāji" kolēges:
N.Škena, V.Akmentiņa, A.Vizule,
N.Višņakova, M.Gailuma, V.Saidāne,
B.Duļevska, A.Vītola, A.Opanasjuka,
K.Konivāle, Dz.Karule, N.Stērniece

Mani mīlie, es pie jums vēl būšu
Sniega pārlā, čukstā, rasas lāsē,
Saulē, vējos, dziesmās, jūsu mūžos,
Dzīve beidzas, mīlestība – nē.

Skumstam par mūsu
pastniecītes JANĪNAS SERGAS
aiziešanu mūžībā un izsakām
patiesu līdzjūtību ģimenei un
pārējiem tuviniekim.

Latgales Reģionālā atbalsta centra
"Rasas pērles" kolektīvs

Daudz dienīnu mūžīnā,
Cita vieglā, cita smaga.
Smagāk tā dienīja,
Kad pietrūka māmuliņas.

Skumju un atvadu brīdi mūsu klusa
un patiesa līdzjūtību meitām
Kristīnei un Zitai, tuviniekim,
pavadot māmīnu, vecmāmīnu

JANĪNU SERGU mūžības ceļā.

Bijušie saimniecības "Rugāji" darba
kolēgi: Z.Feldmane, N.Škena,
V.Maslovskis, R.Krēmere,
M.Blauma, S.Karelis

Paliek balta ziedu taka,
Rudens zelts zem kājām klāts,
Un no dīļās laimes akas
Pasmelts tik, cik atvēlēts.

(M.Jansone)
Izsakām līdzjūtību meitām Kristīnei
un Zitai, māmīnu zemes klēpi
guldot.
Jekaterina, Maruta

Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliši iztečēti;
Lai nu miļi Zemes māte
Pārkāj savu seģenīti. (Latv.t.dz.)

Mūsu patiesa līdzjūtība
dzivesdraugam, meitām,
mazmeitai un pārējiem
tuviniekim, JANĪNU SERGU
mūžības ceļā pavadot.

Nellijs B., Vanda, Pēteris, Saulišu
ģimene

Tavu māju puķes, koki skumst,
Nebeidzamās darba dienu takas
Līdz ar mīlām sirdim sāpēs tumst...
Un tev neskaitāmus labus vārdus
saka. (K.Apškrūma)

Izsakām līdzjūtību Kristīnei un
viņas ģimenei, MAMMU kapu
kalniņā pavadot.
Tihomirovu ģimene

Nē, mātes mātes aiziešanu nevar
aptvert,
Ne rokas aptvert var, ne sirds, ne
prāts.
Mēs atrākam un brīdi klusu stāvam,
Un it kā elas mūsu vārdus māc.
(Ā.Eikse)

Dziļā sāpju un atvadu brīdi
visdzīlāko līdzjūtību meitām
Kristīnei un Zitai, viņu mīlajiem,
māmīnu, vecmāmīnu

JANĪNU SERGU pavadot kapu
kalniņā.

Zinaida, Ivetā, Alda, Livija, Nikolajs,

Lūcija, Romanovsku ģimene

Tu katram viena, tikai viena,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
Tāpēc ir tik grūti, skujām birstot,
Uz mūžu zemei tevi atdot, māt.
(K.Apškrūma)

Skumju un atvadu brīdi mūsu dziļa
un patiesa līdzjūtību Kristīnei un
tuviniekim, pavadot MĀMINU
mūžībā.

Rugāju jauktais koris "Vārpa"

Uz ieuvi ziedēšanu viņa neatnāks,
Uz ābeļu un rožu - neatnāks,
Vairs ne uz kādiem ziediem viņa
neatnāks,

Jo viņa visiem ziediem cauri
ziedēs... (O.Vācietis)

Mūsu patiesa un klasa līdzjūtību Inai
Jevstignejevai ar ģimenei, pavadot
MĀMULITI mūžības ceļā.

Šķilbēnu sociālās aprūpes mājas
kolektīvs

Kad vakaram neaust vairs rīts,
Kad mūžības gājiens izevāntis,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtību
Ainai Vilcānei un viņas mīlajiem,
TUUV CILVĒKU mūžības ceļā
pavadot.

Vadības grupa Balvu Profesionālajā
un vispārizglītošajā vidusskolā

Pierīst soli, kļusē domas,
Neskan mīlās mātes balss.
Tikai kļusa sāpe sirdi
Ilgi vēl pēc viņas sauks. (E.Zālīte)

Izsakām līdzjūtību Intai Kuļšai un
Lauras Zujānes ģimenei,
māmīnu, vecmāmīnu un
vecvecmāmīnu AGNESI POŠEIKU
mūžībā pavadot.

Olita

Klusiem soliem māmuliņa,
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdīņa nebildusi,
Skumjas sirdi atstājusi. (V.Kokle-Līviņa)

Izsakām līdzjūtību Intai Kuļšai,
MĀMULINU zaudejot.

Ilona, Daina

Tāda ir dzīve:
Upes plūst, saule mostas un riet.
Ikvienu Dievs savā laikā iežimē
Un ceļu, pa kuru lemts iet. (M.Svīķe)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību bērnu
Intas, Daces, Jura ģimēnēm,
pavadot mammu, vecmammu
AGNESI POŠEIKU mūžībā.

Jura un Pētera Annuskānu ģimenes,
Daniels Annuskāns

Lai es sajūtu tavu elpu

Tā kā bērnībā cieši klāt.
Sargējelis šai laikā un telpā
Vēl kaut brīdi esi man, māt!

Kad rūgti smaržo egļu zari un
sirdis sāp, mūsu klusa un
patiesa līdzjūtība dēlam

Pāvelam, vedeklai Jolantai,
mazdēlam Dāvim, miļo māmīnu,
vecmāmīnu

VALENTINU KOVALI mūžībā
pavadot.

Bērzpils ielas 12.mājas 3.ieejas
kaimiņi

Cīlveks kā mīrdoša zvaigzne,
Kas debesu plāšumos mit –

Ne zināt mums stundu, ne brīdi,

Kad dziestoša lejup tā krīt.

Izsakām patiesu līdzjūtību Jolantas
ģimenei, viramāti

VALENTINU KOVALI mūžībā
pavadot.

Alinas, Ivetas ģimenes,

frīzētava "Šarms"

Prāts negrib noticēt,
Sirds nesapropt,

Kam pēkšņi apdzisusi

Tava diena. (K.Apškrūma)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību
radiem, draugiem, kolēgiem,
atvadoties no

VALENTINAS KOVALES.

Balvu policijas kolektīvs

Ir mirkli,
Kad arī enģeli raud.

Kad MĀMINA guldiņa zem ziedu
segas, patiesa līdzjūtību Pāvelam

Kovalim ar ģimeni.

Igora, Vika

Koks nezina, kad vētrā tas lūzis,
Ne cilvēka sirds, kad pukstētā
stās.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtību
VALENTINAS KOVALES mīlajiem
tuviniekim sāpju brīdi.

Bērzpils ielas 14.mājas 1.ieejas
kaimiņi

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalko un mierina mūs,

Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,

Ir, bija un vienmēr būs.

Klusa un patiesa līdzjūtību sāpju
brīdi LEONTINES KRAVALES
tuviniekim.

Ivars, Māris

Un, kad es paskatos uz rietiem,
Kāds roku man uz pleca liek:

"Mums šajā dzīvē visa pietiek,

Mums tikai laika nepieciek." (I.Ziedonis)

Sāpju un skumju brīdi mūsu patiesa
līdzjūtību Sandras Kapteines

ģimenei un pārējiem tuviniekim,
MĀMINU un VECMĀMINU

aizsaules ceļā pavadot.

Latgales Reģionālā atbalsta centra
"Rasas pērles" kolektīvs

Sāņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuliti.

Sasedz viņu silti, silti

Savām smilšu villainēm.

Izsakām līdzjūtību Sandri, Ivo un

Elvijam ar ģimēnēm, MĀMINU,

VECMĀMINU, VECVECĀMINU

guidot zemes klēpi.

Rasma, Linda, Guna, Oskars ar

ģimēnēm

SAC "Rugāji" kolektīvs

Šalciet kļusi, dzimtie meži,

Kapu kalnā gaita stās.

Pāri sirdi apklausīsai

Zeme smilšu segu klās.

Elza, esam kopā ar Tevi kā atbalsta

plecs šajā brīdi, kad mūžībā tiek

pavadīts dzīvesbiedrs ALOIZS

LOGINS.

Mūsu kolektīva sievas

Atvadu vārdi

Labi ir tad, ja, mūžības saulei norietot,
siltums vēl paliek...

Mārtiņdienā, Lāčplēša dienas
priekšvakarā, mūžībā devusies
ilggadējā Rekavas vidusskolas skolotāja

ANTONINA VIZULE

(05.12.1931. – 10.11.2021.)

Antonīna Vizule piedzima 1931.gada
5.decembrī Abrenes rajona Peksines ciemā Ivana
un Olgas Trešutinu 5 bērnu ģimēnē kā otrs
bērns. Bērnība pagāja laukos, strādājot tēva
saimniecībā.

Skolas gaitas uzsāka Krutovas 4-gadīgajā pamatskolā. Jau kopš
bērnības Antonīnai piemita liela zinātkāre un alkas izglītīties. Mācības
turpināja Rekavas pamatskolā un pēc tam Abrenes rajona Viļakas
vidusskolā, kuru ar labām un teicamām sekām absolēja 1953.gadā. Tā
pašā gada rudenī iestājās Pleskavas Pedagoģiskajā instit